

HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULU

2003



AVAINTIETOJA HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULUSTA

Helsingin kauppakorkeakoulu (HKKK) on Suomen suurin kauppatieteellistä tutkimusta ja opetusta harjoittava yksikkö. Yliopistossa voi suorittaa kauppatieteiden tohtorin, lisensiaatin, maisterin ja kandidaatin tutkinnon.

Perustamisvuodesta 1911 lähtien HKKK:sta on valmistunut kaikkiaan 12 279 alemman kauppatieteellisen tutkinnon, 9 084 ylemmän tutkinnon, 306 kauppatieteiden lisensiaatin ja 229 tohtorin tutkinnon suorittanutta henkilöä suomalaisen ja kansainvälisen elinkeinoelämän palvelukseen.

| | 2003 | 2002 | verrattuna edellisvuoteen % |
|---|-------|-------|-----------------------------|
| Maisterin tutkintoja | 378 | 360 | 5,0 |
| Kandidaatin tutkintoja | 55 | 45 | 22,2 |
| Lisensiaatin tutkintoja | 0 | 10 | -100,0 |
| Tohtorin tutkintoja | 18 | 17 | 5,9 |
| KTM-opiskelijoita | 3 675 | 3 633 | 1,2 |
| KTK-opiskelijoita, Mikkelissä | 224 | 148 | 51,4 |
| MBA-ohjelman suorittaneita | 95 | 72 | 31,9 |
| Täydennyskoulutuksen kurseja ja ohjelmia | 218 | 308 | -29,2 |
| Opetus- ja tutkimushenkilökuntaa | 218 | 218 | 0,0 |
| Muuta henkilökuntaa | 211 | 210 | 0,5 |
| Valtion talousarviorahoitus (milj. €) | 23,2 | 21,6 | 7,4 |
| Maksullisen palvelutoiminnan tuotot (milj. €) | 5,9 | 6,7 | -11,9 |
| Muu rahoitus (milj. €) | 7,1 | 7,6 | -6,6 |

HKKK Holding Oy -konsernin liikevaihto 9,3 milj. €.

ARVOT

Toiminnassaan Helsingin kauppakorkeakoulu

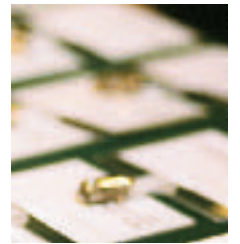
- keskittyy korkeatasoiseen ja innovatiiviseen tutkimukseen, opetukseen ja talouselämän kehittämiseen
- kannustaa kyvykkäitä ja aikaansaavia yksilöitä ja ryhmiä
- sitoutuu tukemaan työyhteisöjen monimuotoisuuden kehittämistä
- vahvistaa yhteisöllisyyttään ja vaalii yhteisössä toimivien hyvinvointia
- osoittaa kansallista vastuuntuntoa ja on kaikissa toiminnoissaan kansainvälinen.

Helsingin kauppakorkeakoulu noudattaa kaikessa toiminnassaan hyviä eettisiä periaatteita, arvostaa rehellisyyttä ja toisten kunnioittamista sekä ottaa huomioon tasa-arvon ja kestäväen kehityksen näkökohdat.



SISÄLTÖ

| | |
|------------------------------|----|
| Missio | 2 |
| Rehtorin tervehdys | 3 |
| Strategia | 4 |
| Vuosi 2003 | 5 |
| Perusopetus | 8 |
| Opetus- ja tutkimuslaitokset | 12 |
| Jatkokoulutus | 20 |
| Tutkimus | 21 |
| Koulutuspalvelut | 25 |
| Palvelututkimus | 28 |
| Tietopalvelut | 29 |
| Tietohallinto | 30 |
| Sidosryhmäsuhteet | 31 |
| Tukisäätiö | 34 |
| Talous | 35 |
| Hallintoelimet | 39 |
| Yhteistyöyliopistot | 40 |



Kuvat:
Janne Lehtinen ja
Henna Aaltonen

HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULUN MISSIO



● Vuonna 2003 kauppatieteiden kandidaatin tutkinnon suoritti 55 ja kauppatieteiden maisterin tutkinnon 378 opiskelijaa. Väitöskirjoja valmistui 18.

OLEMASSAOLON PERUSTA

Helsingin kauppakorkeakoulu on Suomen johtava kauppatieteellinen yksikkö, jolla on valtakunnallinen erityistehtävä uuden kauppatieteellisen tiedon tuottamisessa, alan koulutuksessa ja sen kehittämisessä sekä yritys yhteistyön rakentamisessa.

Helsingin kauppakorkeakoulu tarjoaa innostavan toimintaympäristön ihmisille, jotka haluavat luoda taloudellista tietoa ja oppimisympäristön, jossa kasvaa asiantuntevia, laaja-alaisia, kansainvälisiä ja eettisesti vastuuntuntoisia henkilöitä. Kansainvälisesti korkeatasoisen tutkimuksen ja opetuksen avulla yliopisto syventää kansallista taloudellista tietämystä ja toimii siten taloudellisen ajattelun suunnannäyttäjänä ja yhteiskunnallisena vaikuttajana.

TAVOITETILA

Helsingin kauppakorkeakoulu pyrkii jatkuvasti olemaan Suomen johtava kauppatieteellinen yksikkö, saavuttamaan arvostetun aseman Euroopan kauppatieteellisessä tutkimuksessa ja opetuksessa sekä verkottumaan globaalisti näkyvällä tavalla.

Tavoitteena on, että Helsingin kauppakorkeakoulun opetus- ja tutkimuslaitokset sekä elinikäisen oppimisen ohjelmat ovat Suomessa alansa johtavia yksiköjä. Kehitämme huippuyksiköjä niin, että ne lukeutuvat erityisalojensa kansainväliseen parhaimmiston. Kirjaston tavoitteena on palvella valtakunnallisesti maan johtavana taloustieteellisenä kirjastona.

Rekrytoimme määrätietoisesti parhaat suomalaiset tutkijat, opettajat, opiskelijat sekä hallinto- ja tukipalveluhenkilöt. Lisäämme ulkomaista rekrytointia.

Verkotumme globaalisti entistä monipuolisemmin. Lisäämme kansainvälistä yhteistyötä tutkimuksessa ja opetuksessa: nostamme ulkomaisten opiskelijoiden ja tutkijoiden määrää, lähetämme nuoria tutkijoita parhaimpiin yliopistoihin ja kehitämme yhteistyötä kansainvälisten yritysten kanssa.

TOIMINNAN SUUNTAAMINEN

Helsingin kauppakorkeakoulu on korkeimman kauppatieteellisen koulutuksen täyden palvelun tuottaja. Tarjoamme suomen- ja englanninkielistä perustutkinto-opetusta ja tutkijakoulutusta sekä keskitymme erityisesti maisterin- ja tohtorintutkintoihin. Lisäämme kansainvälistä elinikäistä asiantuntija- ja johtajakoulutusta.

Akateemisessa tutkimuksessa keskitymme liiketaloustieteeseen ja kansantaloustieteeseen. Valtakunnallisena kauppakorkeakouluna tehtävämme on kehittää kaikkia keskeisiä kauppatieteiden aloja; erityisesti panostamme kansainvälisesti korkeatasoisiin tutkimusryhmiimme.

Palvelututkimuksessa ja yritys yhteistyössä toimimme johtavien suomalaisten suuryritysten ja innovatiivisten pk-yritysten sekä kansainvälisten yritysten kanssa.

TOIMINTATAPAMME

Teemme tieteellistä tutkimusta ja tarjoamme opetusta älyllisen kilvoittelun, ajatuksenvapauden ja aktiivisen osallistumisen hengessä.

Toimimme yliopistossamme avoimesti, yhteistyöhenkisesti ja yhteisvastuullisesti. Kokoamme voimia laaja-alaisiin tutkimus- ja opetushankkeisiin. Parannamme henkilöstön työedellytyksiä ja viihtyvyyttä sekä tarjoamme mahdollisuuksia itsensä kehittämiseen ja haastavaan yritys yhteistyöhön.

Taloudellisen autonomian ja selkeän vastuunjaon avulla vapautamme luovaa energiaa yhteisön kehittämiseen. Annamme tunnustusta laadukkaasta työstä ja luomme myönteisen ilmapiirin, jossa Helsingin kauppakorkeakoulun menestys on koko yhteisön ylpeydenaihe.

REHTORIN TERVEHDYS

SE TAVALLINEN TARINA

Yli 90 vuotta Helsingin kauppakorkeakoulu on toiminut kauppatieteen suunnannäyttäjänä Suomessa. Niin myös vuonna 2003 Helsingin kauppakorkeakoulussa tavalliseen tapaan tutkijat tekivät korkeatasoista akateemista tutkimusta, opettajat auttoivat opiskelijoita oppimaan kansainvälisen talouden saloja ja soveltajat edistivät yhdessä johtavien yritysten kanssa liiketoiminta-osaamista. Ja tuttuun tapaan vuonna 2003 kansainväliset arvioijat myönsivät uudelleen Helsingin kauppakorkeakoululle laatuakkreditoinnin osoituksena yleislaatumme korkeasta eurooppalaisesta tasosta.

Perinteitä kunnioittaen Helsingin kauppakorkeakoulu on osallistunut aktiivisesti suomalaisen talouselämän kehittämiseen. Asiantuntijamme ovat viikoittain osallistuneet painavilla puheenvuoroilla keskusteluun talouden uusista ilmiöistä lehdistössä, televisiossa ja ammattikirjallisuudessa. Erityisen ilahduttavaa on ollut nuorten väittelijöidemme tuoreiden tutkimustulosten runsas esittely mediassa.

Akateeminen tutkimus muodostaa yliopiston ytimen. Helsingin kauppakorkeakoulu on erityisen ylpeä tutkijoidensa kasvavasta panoksesta oman alansa kansainvälisissä huippujournaaleissa. Tutkijamme ovat myös saaneet huomattavia luottamustehtäviä arvostettujen lehtien toimituskunnissa ja konferenssien järjestäjinä. Merkittävä uusi avaus tehtiin, kun Helsingin yliopiston, Svenska handelshögskolanin, Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen ja Helsingin kauppakorkeakoulun kansantaloustieteen alan yksiköt muuttivat yhteisiin tiloihin, jolloin syntyi laadukas, eurokokoluokan tutkimuskeskittymä.

Olemme suomalaisen kauppatieteen edelläkävijöinä siirtyneet pitkällisen valmistelun tuloksena ohjelmajohjaiseen monitieteiseen opetukseen. Ohjelmajohjaisuuden keskeisiä lähtökohtia ovat hyvin suunnitellut monitieteiset opintokokonaisuudet, selkeä työelämärelevanssi, oppimistapahtuman korkea laatu ja opintojen virtaviivaistaminen. Uudet kandidaatti- ja maisteriohjelmat yhdistävät analyyttisen ajattelun, ammatilliset valmiudet ja modernit oppimismenetelmät.

Palvelutehtävässä yrittäjyyskoulutus on hallitusohjelman mukaisesti ollut keskeisessä asemassa. Yrityspalvelutoimintomme Helsingissä, Mikkeliissä ja Pietarissa ovat erittäin tehokkaita, ja yhteistyötä on laajennettu jo Tallinnaan. Johtamiskoulutuksemme on tavanomaiseen tyyliin palkittu Suomen parhaana kuudennen kerran peräkkäin. Suomalaisessa yliopistotason koulutusviennissä on saavutettu merkittävä virstanpylväs, kun EMBA-kurssilltamme valmistui 1 000. korealainen johtaja. Yritysyhteistyö sovelletussa tutkimuksessa on syventynyt.

Vuosi 2003 oli hyvä vuosi Helsingin kauppakorkeakoululle. Tutustu ja nauti tavallisesta tarinasta tarkemmin sisäsivuilla.

Yhteistyöterveisin,



Eero O. Kasanen
rehtori



HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULUN STRATEGISET PAINOPISTEALUEET

Helsingin kauppakorkeakoulua kokonaisuudessaan kehitetään jatkuvan laadun parantamisen, kansainvälisten vertailujen ja akkreditointien avulla.

Lähivuosina kehitetään erityisesti seuraavia kohteita. Strategisten kehittämiskohteiden etene- mistä seurataan ja kohteiden valikoimaa tarkiste- taan vuosittain.

1. Liiketoimintaosaaminen tietoyhteiskunnassa

Teemaa kehitellään vahvuusalueena tutkimus- hankkeissa, opetuksessa, koulutusohjelmissa, elinikäisessä oppimisessa, tietopalveluissa, yritys yhteistyössä sekä yliopistomme markki- noinnissa ja viestinnässä.

2. Kannustava tutkimusympäristö

Tutkijan urapolkua kehitetään houkuttelevaksi. Erityisesti nuorten tutkijoiden tutkimuksen perus- edellytyksiä parannetaan. Tutkijoille luodaan tut- kimuksen laatua, vaikuttavuutta ja kansainvälisty- mistä tukevia kannustinjärjestelmiä sekä tutkimus- kausia.

3. Innostava oppimisympäristö

Opetuksen monipuolista vuorovaikutteisuutta ja ongelmalähtöisyyttä lisätään. Kansainvälistä yhteis- työtä, virtuaalioppimisympäristöjä ja yritys kontak- teja hyödynnetään opetuksessa.

Opintojen suunnitelmallista ohjausta edis- tetään. Aine- ja kurssivastaavien vastuuta opetuk- sen kehittämistä ja laadusta korostetaan.

Opiskelijoiden ja opettajien kansainvälistä vaihtoa tehostetaan.

Opetusryhmien tarkoituksenmukaisen koon suunnitteluun paneudutaan.

4. Kehittyvä hallintopalvelu

Hallintopalvelujen organisaatiota kehitetään tukemaan tehokkaasti opiskelijan, opettajan ja tutkijan työtä. Hallintopalveluissa sovelletaan parhaita käytäntöjä. Yliopiston henkilöstön hyvinvointi on erityisenä painopistealueena.

5. Helsinki Business Campus

Helsinki Business Campus -hankkeen avulla yksiköt sijoitetaan toistensa läheisyyteen ja kehitetään moniroolista asiantuntijaorganisaatiota, jossa asiantuntijat liikkuvat työtehtävissään eri osa-alueiden välillä. Yliopistomme brandi on toimintoja yhteensitova tekijä. Mikkelin Business Campusta kehitetään samoilla periaatteilla.

VUOSI 2003

Vuotta 2003 arvioidessamme voimme olla ylpeitä siitä, että yliopistomme pystyi saavuttamaan kaikki sille asetetut keskeiset tavoitteet. Samanaikaisesti HKKK:ssa on menossa monia perusteellisia uudistusprosesseja, joilla pyritään vastaamaan tuleviin haasteisiin ja ympäristön muutoksiin. Loppuvuodesta päätettiin ohjelmajajaiseen tutkintorakenteeseen tähtäävän tutkinnon-uudistuksen päälinoista ja uudesta laitosjaosta. Vaikka yksityiskohtainen suunnittelutyö jää pääosin tehtäväksi kuluvana vuonna, tehdyt ratkaisut luovat pohjan ja antavat mahdollisuuksia perusteellisiin ja kauaskantoisiin uudistuksiin opetuksen ja laadun jatkuvaksi kehittämiseksi.

Jatkuva kehittämiskohde on ollut yhteistyön syventäminen yliopiston eri sidosryhmien kanssa. HKKK:lla on pitkät ja syvät perinteet yhteistyöstä yritysmaailman ja muiden yhteisöjen kanssa. Tämä uudessa yliopistolaisessa aiempaa korostetummin esille nouseva tehtäväkenttä, joka kytkeytyy saumattomasti tutkimukseen ja opetukseen, on keskeisenä teemana tässä vuosikertomuksessamme.

STRATEGIAPROSESSI KÄYNTIIN

Strategian uudelleenarvointi ja fokusoiminen ovat tarpeen alati muuttuvassa ympäristössä. Joulukuussa yhdessä eräiden keskeisimpien yhteistyökumppanimme kanssa järjestetty What's New -tilaisuus oli samalla HKKK:n uuden strategiaproessin lähtölaukaus. Systemaattisen laatutyön yhtenä ilmentymänä EQUIS-laatuilemme uusittiin kesäkuussa seuraavaksi viisivuotiskaudeksi. Strategiaprosessissa tullaan kiinnittämään erityistä huomiota EQUIS-arvioinnin tulosten analysointiin ja toimeenpanoon. Hallinnon kansainvälinen benchmarking-hanke jatkui hyvin tuloksin myös kertomusvuonna.

TUTKIMUSTOIMINNAN KORKEA TASO

Yliopistomme tutkimustoiminta on jatkuvasti laajentunut ja syventynyt samalla kun sen yhteiskunnallinen vaikuttavuus ja relevanssi on säilynyt korkealla tasolla. HKKK:n professorit esiintyvät usein julkisuudessa arvioimassa ja kommentoimassa aikamme ilmiöitä, puhumattakaan lehdistöstä ja alamme koulutustilaisuuksista. Monet

toimivat myös asiantuntijoina ja neuvonantajina monissa taustaryhmissä. Kansainvälisyys ja eri suuntiin toimivat verkostot ovat arvokas ja luonteva osa tätä kokonaisuutta. Esimerkkinä voidaan mainita tiivis CEMS-yhteistyö (Community of European Management Schools), laaja opiskelijavaihto ja kesällä 2003 järjestetty laaja kansantaloustieteen konferenssi Helsingissä.

Tutkimuksella on vahva asema kaikilla HKKK:n laitoksilla. HKKK:n yhteydessä toimivan LTT-Tutkimus Oy:n liikevaihto kasvoi edelleen erittäin haasteellisessa markkinatilanteessa ja yritys on vakiinnuttanut asemansa omilla vahvuusalueillaan johtavana liiketoimintaosaamisen tutkimusyksikkönä. Se aloitti myös tiiviin yhteistyön HAUS kehittämiskeskus Oy:n kanssa. Centre for Knowledge and Innovation Research (CKIR) keskittyy tiedon ja innovaatiotoiminnan tutkimukseen. Venäjän ja Baltian keskus vahvisti edelleen asemaansa lähialueiden liiketoimintaosaamisen vahvana tutkimus- ja koulutusyksikkönä.

HKKK:sta valmistui 18 kauppatieteiden tohtoria. Nämä ovat sijoittuneet työmarkkinoille hyvin ja antavat siten vahvan yhteiskunnallisen panoksen tutkimukseen pohjautuvan liiketoimintaosaamisen muuttamisessa yritystemme kilpailukykyä lisääväksi vahvuustekijäksi.

HELSINKI BUSINESS CAMPUS – LIIKETOIMINTAOSAAMISKESKUS

Helsinki Business Campus -alueen kehittämis-työtä on jatkettu määrätietoisesti. Vuonna 2003 oli vuorossa kansantaloustieteen oppiaineen muuttaminen uuteen Economicum-rakennukseen, jonne sijoittuivat myös Helsingin yliopiston ja Hankenin kansantaloustieteilijät sekä Valtion taloudellinen tutkimuskeskus (VATT).

New Business Center -hautomo on menestynyt vaikeissa olosuhteissa erinomaisesti minimaalisella hautomon infrastruktuuriin kohdistetulla yhteiskunnan tuella. Yhteiskunnan tuki yhtä hautomossa olevaa työpaikkaa kohti on noin 2 000 euroa, mikä palautuu takaisin moninkertaisesti jo saman vuoden tuloveroina. Erityisen arvokasta uusien yritysten synnyttämiseksi on ollut myös Venture Cup -yhteistyö, jonka puitteissa järjestetään liikeideakilpailuja.

HKKK on toiminut aktiivisesti yhteistyökon-



● HKKK:n lukuvuoden avajaisia vietettiin 5. syyskuuta. Rehtori Eero O. Kasanen pohti avajaispuheessaan koulutuksellista tasa-arvoa ja HKKK:n ylioppilaskunnan hallituksen puheenjohtaja kyo Elina Seppä käsitteli omassa puheessaan kauppatieteellisen alan valintakäytäntöä.





sortion synnyttämiseksi kehittämään pääkaupunkiseudulle vahvaa liiketoimintaosaamiskeskusta, jonka pohjana on Helsinki Business Campus -alueen toimijoiden monipuolinen asiantuntemus. Tarkoituksena on alan kauppatieteellistä tutkimusta hyödyntäen ja vahvistaen tukea uusien yritysten syntymistä ja kasvua sekä nopeaa kansainvälistymistä. Pienyrityskeskukseen pitkälle kehitetyt yrittäjyyskoulutus- ja niihin liittyvät muut palvelut sekä kansainväliset yhteistyösuhteet tuottavat merkittävää lisäarvoa toiminnalle.

JOHTAMISKOULUTUS ARVIOITU KORKEALLE

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden keskeisimpiä elementtejä on elinikäinen koulutus, jossa yliopistollamme on yli 30-vuotiset perinteet. HKKK:n johtamiskoulutuksesta vastaava JOKO Executive Education Oy saavutti omalla alallaan kuudennen kerran peräkkäin ykköstitilan Taloustutkimus Oy:n tekemässä asiakastutkimuksessa. MBA-ohjelmia on kehitetty vastaamaan uusia yhteiskunnan ja markkinoiden tarpeita tiivistäen samalla yhteistyötä HKKK:n opetus- ja tutkimuslaitosten kanssa. Avoin yliopisto on jatkuvasti monipuolistanut tarjontaansa. Mainetta on saavutettu myös kansainvälisellä areenalla MBA- ja JOKOn ohjelmien päästyä arvostetun Financial Times -lehden ranking-listoilta maailman arvostetuimpien johdon kouluttajien joukkoon. Tärkeintä ovat kuitenkin jatkuva tutkimukseen pohjautuva uudistumis- ja kehitystyö sekä tyytyväiset asiakkaat.

MIKKELIN YLIOPISTOKESKUS

Mikkelin yliopistokeskusyhteistyö on keskeinen HKKK:n yhteiskunnallisen vaikuttavuuden ilmentymä Itä-Suomen alueella. Korkeatasoisen bachelor-ohjelman toteuttaminen muodostaa yhdessä Pienyrityskeskuksen kanssa Mikkelin toimintojemme ytimen, jonka molemmat osat tukevat toisiaan. Kolmen viikon pituisiin oppimismoduuleihin perustuva koulutus, jonka opetuskieli on englanti, on motivoivaa, innostavaa ja tuloksellista. Opiskelijat saavat korkeatasoisen koulutuksen ohella hyvät kansainväliset valmiudet sekä nykyisen työelämän edellyttämät henkilökohtaiset valmiudet. Valmistuneiden opiskeluaikat ovat pysyneet lyhyinä ja työllisyysilanne hyvänä.

Lopuksi voidaan todeta, että yliopistomme kansainvälinen yhteistyö on kehittynyt koko ajan myönteiseen suuntaan. Tutkija- ja opiskelijavaihdon edistämiseksi ovat suuressa määrin auttaneet erisäätiöiden ja rahastojen myöntämät apurahat sekä saumaton yhteistyö ylioppilaskuntamme kanssa.

Kiitän henkilökuntaamme ja yhteistyökumppaneitamme, jotka muodostavat olennaisen osan arvokasta yhteistoimintaverkostoamme, hyvistä tuloksista yhteiskuntamme, talouselämämme ja yliopistoyhteisömme kehittämiseksi ja osaavien asiantuntijoiden kouluttamisesta.

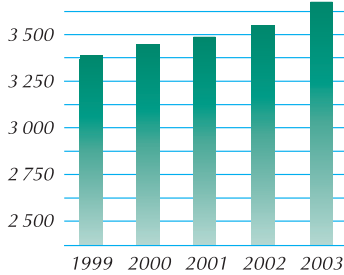
Esa Ahonen
hallintojohtaja

- 8.1.2003 *Studia Economica* -luento
 9.1.2003 Tieteen päivät, *LIIKE*-ohjelman esittely
 16.1.2003 Keith Bloisin vierailuluento, *Oxford University*
 29.1.2003 Jaakko Honko -lectures: *Ministeri Vesa Vainion*
 luento "Suomella loistava tulevaisuus – edessäkin?"
 27.2.2003 Professori William T. Ziemban vierailuluento
 "The Stochastic Programming Approach to Asset
 Liability and Wealth Management"
 28.2.2003 Komissaari Erkki Liikasen luento "Ratkaiseeko uusi
 teknologia Euroopan talusongelmat? – Uuden
 talouden kehitysnäkymiä ja politiikkahaasteita."
 25.3.2003 *NETS – tulevaisuuden verkot* -seminaari
 27.3.2003 Professori emeritus David Silvermanin
 vierailuluento
 8.4.2003 Professori W. Robert Knechelin vierailuluento
 11.4.2003 *Malesia*-seminaari
 14.4.2003 Dosentti, *KTT Timo Summan* vierailuluento
 25.4.2003 *Humane*-seminaari
 25.4.2003 *Mobiilimarkkinoinnin ja -markkinoiden*
 teemailtapäivä
 13.5.2003 Professori Danny Quahin vierailuluento "Almost
 Efficient Innovation by Pricing Ideas"
 15.–16.5.2003 *Sukupuoli ja valta: organisaatiot liikkeessä*
 -seminaari
 9.–12.8.2003 *IRIS 26th Information Systems Research Seminar in*
Scandinavia
 15.–17.8.2003 *13th Nordic Workshop on International Research 2003*
 21.8.2003 *How to Create Globally? Global Competitiveness*
through Creativity and Innovation -symposium
 24.–26.8.2003 *EARIE*-konferenssi
 29.8.2003 Professori Curtis J. Bonkin vierailuluento
 1.9.2003 *TopTohtoriForum*
 5.9.2003 *Lukuvuoden avajaiset*
 16.9.2003 Johtaja Jukka Ruususen vierailuluento "SWOT ja
 skenaariosuunnittelu *Fortumissa*"
 23.9.2003 FM Sami Hellen vierailuluento
 "Simulointimenetelmät puolustusvoimissa"
 30.9.2003 Manager, *TKT Markus Kajannon* vierailuluento,
Nokia Group, "Nokian strategiaprosessi"
 3.10.2003 Andrew E. Clarkin vierailuluento "Looking for
 Labour Market Rents with Subjective Data"
 14.10.2003 *Kilpailuetua strategiatyökaluilla* -seminaari
 15.10.2003 Professori Kari Lukkan vierailuluento, *TuKKK*
 22.10.2003 *Tehdään kaupat* -seminaari
 23.10.2003 Pekka Abrahamssonin vierailuluento
 23.10.2003 Joe Nandhukumarin vierailuluento
 12.11.2003 *ARENA*-messut
 20.11.2003 *Liiketoimintaosaamisen tulevaisuus FOORUMI 2003*
 -tapahtuma
 1.12.2003 *What's New 2003* -tapahtuma
 15.12.2003 *HKKK:n jouluhartaus Taivallahden kirkossa*

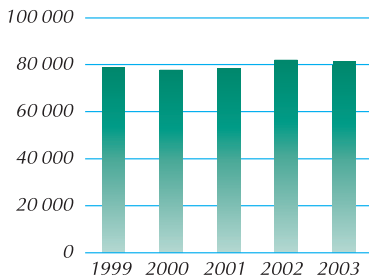


PERUSOPETUS

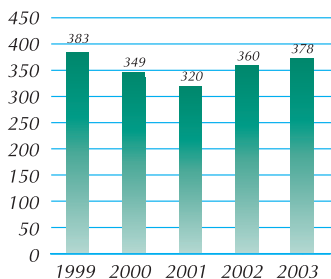
Perustutkinto-opiskelijat
1999–2003



Suoritetut opintoviikot
1999–2003



Maisterintutkinnot
1999–2003



Tullessaan hyväksytyksi HKKK:uun opiskelijat saavat kauppatieteiden maisterin (KTM) tutkinnon suoritusoikeuden, mutta he voivat halutesaan suorittaa myös alemman eli kauppatieteiden kandidaatin (KTK) tutkinnon. Vuonna 2003 kauppatieteiden kandidaatin tutkinnon suoritti 55 opiskelijaa ja kauppatieteiden maisterin tutkinnon 378 opiskelijaa. Perustutkintotavoite vuodelle 2003 oli 380 ylempää korkeakoulu-tutkintoa.

TUTKINTORAKENNEUUDISTUS

HKKK siirtyy koko Suomen yliopistolaitoksen mukana kaksiportaiseen tutkintorakenteeseen 1.8.2005, jolloin uusi, kaikkia koulutusaloja koskeva tutkintoasetus astuu voimaan. Ensimmäisen syklin tutkinto on kolmivuotinen kandidaatin tutkinto ja toisen syklin tutkinto kaksivuotinen maisterin tutkinto.

HKKK:n hallitus on syksyn 2003 aikana päättänyt, että uuden tutkintorakenteen mukaiset tutkinnot tulevat olemaan ohjelmajohdajaisia. Kandidaatin tutkinto on mahdollista suorittaa viidessä ohjelmassa ja maisterin tutkinto 13 ohjelmassa.

Näiden lisäksi Mikkelissä on kandidaattiohjelma ja Helsingissä voi olla erityisiä maisteriohjelmaa, joilla tyydytetään työelämästä nouseva koulutus-tarve. Uusien kandidaatti- ja maisteriohjelmien suunnittelu käynnistettiin kuluneen vuoden aikana.

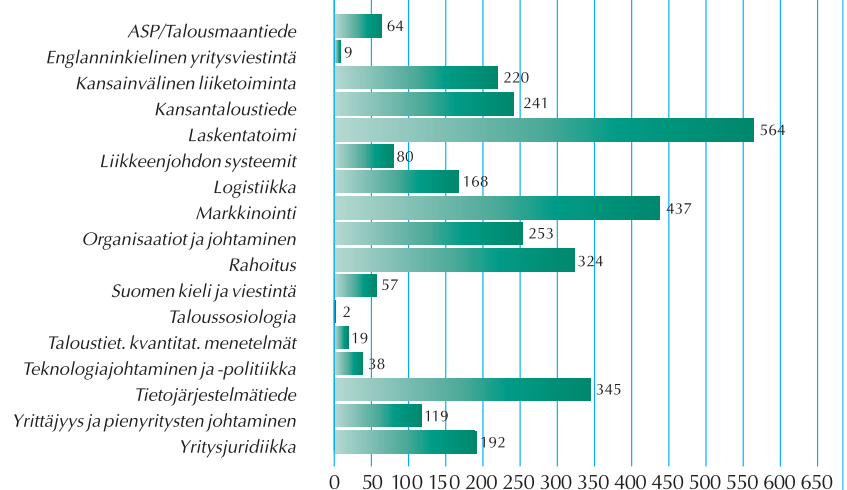
OPISKELIJAVALINTA

Helsingin kauppakorkeakouluun KTM-tutkintoa suorittamaan hakeneista 2 154:stä hyväksyttiin 529 eli noin 25 %. Hakijoista 57 % ja valituista 52 % oli naisia. Opiskelupaikan otti vastaan 519 opiskelijaa, joista 51 % oli naisia.

Perustason valinnassa suurin osa (374) opiskelijoista valittiin ylioppilastutkintoarvosanojen ja/tai valintakoemenestyksen perusteella. Kaksikymmentä opiskelijaa valittiin englanninkielisen Scholastic Assessment Testin tulosten perusteella, kymmenen ulkomaalaisten erillisvalinnassa ja 23 Avoimen yliopiston opintojen perusteella. Lisäksi valittiin 18 opiskelijaa suoraan tietojärjestelmätieteen pääaineeseen pelkän valintakokeen perusteella lukion ja ylioppilastutkinnon tai vastaavat opinnot suorittaneiden joukosta.

Ns. maisteritason opiskelijavalinnassa

Opiskelijat pääaineittain 31.12.2003



Kaikki pääaineet yhteensä 3 124

Luvut eivät sisällä vuonna 2003 aloittaneita opiskelijoita, koska pääaine valitaan vasta toisena opiskeluvuotena.



● ARENA-messut, opiskelijoiden ja yritysten kohtaamispaikka, järjestettiin 12. marraskuuta yhteistyössä Hankenin kanssa Helsinki Business Campuksella.



yliopistotutkinnon suorittanut saattoi hakea pääainekohtaisessa maisterivalinnassa tai englanninkieliseen tieto- ja palvelutalouden maisteriohjelmaan (Master's Program in Information and Service Management). Tässä valinnassa kelpoisia hakemaan olivat yliopistotutkinnon, yliopistotason tutkinnon tai tietyin edellytyksin myös suomalaisen talouden ja hallinnon ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet. Pääainekohtaisessa maisterivalinnassa hyväksyttiin 61 ja tieto- ja palvelutalouden maisteriohjelmaan 23 uutta opiskelijaa.

Uusista opiskelijoista oli ulkomaalaisia 16. He edustivat Bulgarian, Kanadan, Kiinan, Puolan, Ranskan, Romanian, Singaporen, Turkin, Venäjän ja Yhdysvaltojen kansalaisuuksia.

KAUPPATIETEELLISEN ALAN VALINTAYHTEISTYÖ

Kauppatieteellisellä alalla koulutusta antavat suomenkieliset yliopistoyksiköt Jyväskylän yliopistoa lukuun ottamatta ovat käyttäneet yhteistä valintakoetta. Kukin yksikkö on päättänyt omista valintaperusteistaan ja koepisteytyksestään. Yksittäinen

hakija on kokeen perusteella voinut hakea ainoastaan yhteen yhteistyössä olevista yksiköistä.

Lisäksi HKKK:lla ja Turun kauppakorkeakoululla on yhteinen valintamenettely. Siinä hakija voi samalla valintakokeella hakea molempiin yliopistoihin. Suurin osa Helsingin kauppakorkeakouluun hakeneista asetti HKKK:n etusijalle. HKKK:uun tuli valituksi vain ensisijaisesti Helsingin kauppakorkeakouluun hakeneita. Vuonna 2001 aloitettua kokeilua on päätetty jatkaa vuonna 2004.

Vuoden 2003 jälkipuoliskolla käynnistyi valintakoe yhteistyössä olevien kauppatieteellisten yksiköiden kesken hanke, jossa on tavoitteena siirtyä kauppatieteellisen alan yhteisvalintaan. Samalla valintakoetta pyritään kehittämään entistä soveltavampaan suuntaan ja siinä pyritään huomioimaan Korkeakoulujen arviointineuvoston ja valtioneuvoston suositukset opiskelijavalinnan kehittämiseksi.

YHTEISTYÖ PÄÄKAUPUNKISEUDUN YLIOPISTOJEN KANSSA

Yhteistyö pääkaupunkiseudun yliopistojen kanssa on jatkunut erityisesti JOO-sopimuksen puit-



teissa. Sopimus antaa Helsingin seudun yliopistojen opiskelijoille oikeuden suorittaa tutkintoonsa sisällytettäviä opintoja pääkaupunkiseudun muissa yliopistoissa. JOO-sopimusta käyttävien opiskelijoiden määrä on ollut viime vuosina kasvussa. Vuonna 2003 JOO-sopimuksen tarjoama mahdollisuutta käytti hyväkseen noin 50 HKKK:n opiskelijaa, kun taas HKKK:ssa opiskeli yhteensä yli 200 JOO-opiskelijaa. Vuonna 2003 solmittiin Suomen kaikki yliopistot kattava sopimus valtakunnallisesta joustavasta opinto-oikeudesta. Sopimus tulee voimaan 1.8.2004 ja laajentaa opiskelijaliikkuvuuden valtakunnalliseksi.

Helsingin yliopiston opiskelijoille räätälöityyn liiketaloustieteen opintokokonaisuuteen (10 ov) vuonna 2002 valitut 120 opiskelijaa suorittivat opintonsa loppuun kertomusvuonna. Näin tekivät myös syksyllä 2002 alkaneen, Helsingin yliopiston humanistisen tiedekunnan 30:lle kielen opiskelijalle suunnatun, liiketaloustieteen ja viestinnän kokonaisuuden (20 ov) opiskelijat.

OPETUKSEN ARVIOINTI

Opetuksen säännöllistä arviointia on toteutettu HKKK:ssa jo yli kymmenen vuotta. Järjestelmää on jatkuvasti kehitetty ja opiskelijoilta kerättävässä palautteessa painotetaan selkeästi opetuksen tärkeimmän tavoitteen ja tuloksen, opiskelijoiden oppimisen, merkitystä. Opiskelijat nähdään opetustilanteessa yhteistyökumppaneina, joiden tulee ottaa vastuuta omasta oppimisestaan.

Myös opettajilta on pyydetty arviota siitä, toteutuivatko heidän omat odotuksensa kurssin suhteen. Tavoitteena on tukea opettajia heidän opetuksensa kehittämisessä sekä kehittää opetustiloja ja -laitteistoa uusia tarpeita vastaaviksi. Opettajien antamasta palautteesta toimitetaan tietoa niille yliopiston piirissä työskenteleville henkilöille, joilla on mahdollisuuksia tukea opettajaa hänen esittämällään tavalla tai korjata hänen ilmoittamansa epäkohdat.

Opetuksen laadun jatkuvaksi parantamiseksi käytettiin järjestelmää, jossa jokaisesta kurssista vastaa useamman opettajan muodostama suunnitteluryhmä. Lisäksi aineissa on yksi tai useampi professori, joka oli vastuussa joko tietyntasoisesta opintokokonaisuudesta tai tietyistä osasta aineen koko opetustarjontaa. Aineen vastuuprofessorit seurasivat opiskelijapalautetta yhdessä aineensa opiskelijaedustajan kanssa.

Perustutkintojen laatua ja koulutuksen vaikuttavuutta arvioidaan jatkuvasti. Vuosittain selvitetään esim. opiskelijavalinnan ja valintako-

keen toimivuutta, vastavalmistuneiden mielipiteitä, valmistuneiden työllistymistä ja rekrytoivien yritysten käsitteitä valmistuneista.

TAVOITTEENA KANSAINVÄLISYYS

HKKK:n tavoitteena on luoda pysyviä suhteita ulkomaisiin yliopistoihin kansainvälisen opiskelija- ja henkilövaihdon varmistamiseksi. HKKK on tukenut opiskelijavaihtoa myös tarjoamalla vaihtoon lähteille opiskelijoille rahastojen ja säätiöiden apurahoja. Keskeisellä sijalla on yhteistyö Euroopan parhaimmistoon kuuluvien CEMS-yliopistojen kanssa.

Vuonna 2003 lähti ulkomaille vaihtoon yhteensä 183 KTM-opiskelijaa. Näistä 138 opiskelijaa lähti KTM-vaihto-ohjelman kautta 25 eri maahan. Loput 45 opiskelijaa opiskeli Malesia International Business Programmassa. Saapuneita vaihto-opiskelijoita oli 135 yhteensä 26 eri maasta.

HKKK:ssa on mahdollista suorittaa kauppatieteiden maisterin tutkinto kokonaan englannin kielellä. Englanniksi haluavat opiskella ulkomaisten opiskelijoiden lisäksi erityisesti sellaiset opiskelijat, jotka ovat suorittaneet lukio-opintonsa joko ulkomailla tai kansainvälisissä lukioissa. Englanninkielisiä pääainekokonaisuuksia ovat International Business, Finance, Area Studies Programme, Technology Management and Policy, English Business Communication ja International Economics.

ITP-OHJELMA

Kesällä 2003 jo yhdeksännen kerran järjestettyyn Information Technology Program (ITP) -ohjelmaan osallistui 80 opiskelijaa. Opiskelijat saivat kesän kestävä koulutuksen elektronisen kaupan, digitaalisen median tai verkkoteknologian alaohjelmassa. ITP-ohjelma on suunnattu KTM-, MBA-, JOO- ja vaihto-opiskelijoille.

Ohjelman tiivistä yhteistyötä yritysten kanssa kehitettiin edelleen. Akateemisesti suunniteltujen kurssien ohella järjestettiin runsaasti erilaisia oheistapahtumia, yritysvierailuja sekä vierailuluentoja. Osana yhteistyötä yrityksille tarjottiin myös mahdollisuutta ottaa viiden hengen opiskelijaryhmä tekemään ITP-yritysprojektia kesän ajaksi. Kaikki ITP-ohjelman opiskelijat osallistuivat projekteihin projektikoordinaattoreiden johdolla.

Yhteistyöyritysten työntekijät saivat myös osallistua ohjelman kurseille, ja tätä mahdollisuutta hyödynsi kymmenkunta yritysten työntekijää. ITP:n pääyhteistyökumppanit kuluneena vuonna olivat TeliaSonera, Elisa, Metso ja Nokia.



● Helsingin kauppakorkeakoulun ylioppilaskunta (KY) on erittäin aktiivinen ja järjestää korkeatasoisia opiskelijapalveluita jäsenilleen. Kuvassa opiskelijoita vuosijuhlaviikon riennoissa.

OPETUKSEN INNOVAATIOKESKUS

Opetuksen innovaatiokeskus (OIK) tukee opetuksen pedagogista kehittämistä, edistää tieto- ja viestintätekniikan (TVT) käyttöönottoa opetuksessa, järjestää koulutusta ja koordinoi osaa opettajien koulutuksesta, mm. yliopistopedagogiikka- ja TieVie-koulutusta.

MIKKELIN BSCBA-OHJELMA

Mikkeli Business Campuksen kauppatieteiden kandidaattiohjelma (Bachelor of Science in Business Administration, BScBA) oli kasvavan kiinnostuksen kohteena sekä opiskelupaikkaa hakevien että laajemmin sidosryhmien piirissä. Vahvasti kansainvälisyyteen perustuva moduulirakenteinen englanninkielinen opetus, jonka pääaineena on kansainvälinen liiketoiminta (International Business), järjestetään pääasiallisesti ulkomaisten vierailevien professoreiden toteuttamana. Syksyllä uutena ohjelmajohtajana aloitti Ph.D. *David M. Atkinson*.

Kandidaattiohjelmassa aloitti 85 uutta opiskelijaa. Valintaperusteita muutettiin muodostamalla neljäs valintaryhmä (ns. avoin väylä), jonka kautta syksyllä opintonsa aloitti ensimmäinen Avoimen yliopiston opintojen perusteella hyväksytty opiskelija. Vuoden aikana toteutettiin 64 business-kurssia ja yhteensä 17 kurssia kuudella eri kielellä. Keväällä kandidaattiohjelmasta valmistui kolme ensimmäistä vuonna 2001 aloitettua kauppatieteiden kandidaattia. Toimintan-

sa päättävästä BBA-ohjelmasta valmistui viimeinen vuosikurssi eli 82 opiskelijaa.

Laadunvarmennusjärjestelmä (Quality Assurance System) vakiintui käyttöön. Keväällä aloitti uusi KTK-opiskelijoiden markkinointitiimi, jonka tehtävänä on ensisijaisesti parantaa Mikkelin KTK-tutkinnon tunnettuutta lukioissa eri puolilla Suomea. Vuoden aikana osallistuttiin EQUIS-akkreditointiprosessiin ja Itä-Suomen yliopistojen alueellisen vaikuttavuuden arviointiprosessiin sekä Mikkelin yliopistokeskuksen valmistelutyöhön.

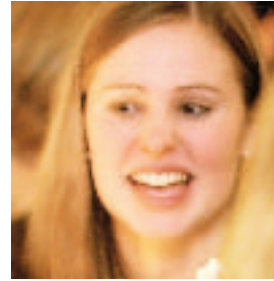
Opiskelijavaihto on keskeinen osa BScBA-tutkintoa. Opiskelijavaihtoon lähti Mikkelistä 62 opiskelijaa 29:ään eri yliopistoon. Ulkomaisia vaihto-opiskelijoita vieraili Mikkelin kampuksella yhteensä 120. Vaihtoyliopistoja Mikkelin yksiköllä on yli 50. Mikkeli Business Campuksen kehittämistä jatkettiin ja yhteistyötä Mikkelin eri yksiköiden välillä lisättiin.

Vuoden aikana OIK käynnisti yhteistyössä muiden yksiköiden kanssa TVT:n opetuskäytön strategian toimeenpanon: <http://hkkk.fi/cie/TVTstrategiaHKKK.pdf>

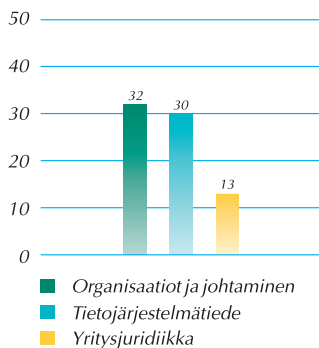
OIK osallistui sekä ATK-neuvottelukunnan että henkilöstökoulutustiimin työskentelyyn ja rakensi opetuksen yhdyshenkilöverkostoa. OIK koordinoi myös HKKK:n virtuaaliyliopistotoimintaa ja toimi IT-Peda-verkostossa ja Helsinki Business Campus -virtuaaliyliopistohankkeessa.

OPETUS- JA TUTKIMUSLAITOKSET

Johtamisen laitoksen kolme pääainetta ovat organisaatiot ja johtaminen, tietojärjestelmätiede ja yritys juridiikka.



Kauppätieteiden maisterin tutkinnot Johtamisen laitoksessa vuonna 2003



Organisaatiot ja johtaminen -aineen useissa tutkimushankkeissa oli mukana ulkomaisia yhteistyökumppaneita. Esimerkkejä tästä ovat Stanfordin yliopiston ja VTT:n kanssa toteutettava hanke rakennusprojektien onnistumisesta/epäonnistumisesta, EU-hanke kestävästä kehitystä edistävästä asumispalveluista sekä 40 maassa toteutettava CRANET-HRM-projekti.

JOHTAMISEN LAITOS

Organisaatiot ja johtaminen

Organisaatiot ja johtaminen -aine keskittyy ensisijaisesti yliopiston perustehtäviin eli tutkimukseen ja opetukseen. Lisäksi aine osallistuu HKKK:n palveluyksiköiden toimintaan, muihin asiantuntijatehtäviin sekä keskusteluun mediassa.

Aine tarjoaa perustutkinto-opiskelijoille tasokkaan ja työelämän kannalta relevantin pääaineohjelman. Läpi pääaineopintojen ulottuva tutorointi tukee opiskelijoiden kasvua itsenäisiin ja innovatiivisiin ratkaisuihin. Tämä näkyi vuonna 2003 erityisesti pro gradu -tutkielmissa, joista useat tuottivat iloisia yllätyksiä paitsi tekijöille itselleen myös yhteistyökumppaneille. Mielenkiintoisimpia tutkielmia käsitellään vuosittain aineen tutkimusseminaarissa, joka on tarkoitettu tutkijoille ja jatko-opiskelijoille. Syksyllä 2003 esitettiin tutkielmat Nokian "pelikoneen" markkinoille tulosta ja VTT:n tutkijoiden työllistyksestä. Vuoden parhaan arvosanan (100/100 p.) sai *Kirsi Korpiahon* narratiivinen tutkimus kirjanpitäjien työstä, osaamisesta ja oppimisesta.

Aineen piirissä työskenteli vuonna 2003 yli 30 kokopäiväistä tutkijaa. Tutkijaryhmien hankkeissa keskityttiin mm. seuraaviin kysymyksiin: liiketoimintaosaaminen globalisoituvissa metsäteollisuusyrityksissä; Suomen liiketoimintajärjestelmän rakenteellinen ja kulttuurinen muutos 1980- ja 1990-luvulla; liikkeenjohtajien ja talouselämän asiantuntijoiden koulutus kauppa- ja korkeakouluissa; ympäristöjohtaminen; sukupuolistavat käytännöt työssä ja liiketoiminnassa sekä HRM.

Tietojärjestelmätiede

Tietojärjestelmätieteessä valmistui 30 maisteria, jotka sijoittuivat erittäin hyvin työelämään. Aineen maisteriohjelmat olivat edelleen kysytyjä. Tietojärjestelmien maisteriohjelmaan, tietoteollisuuden muutokoulutukseen sekä englanninkieliseen tieto- ja palvelutalouden maisteriohjelmaan (Information and Service Management) valittiin yhteensä yli sata uutta opiskelijaa. Tietojärjestelmätiede oli uusien jatko-opiskelijoiden keskuudessa HKKK:n toiseksi suosituin pääaine.

Tutkimustoiminta oli vilkasta. Elokuussa aine isännöi alan pohjoismaista pääkonferenssia Haikon kartanossa yli 200 tietojärjestelmätutkijalle ja jatkoi yhteistyössä TKK:n kanssa toimivan GEBSI-tutkijakoulun (Graduate School for Electronic Commerce and Software Industry) koordinointia. Tutkimuksessa keskityttiin monikanavaisiin liiketoimintateknologioihin, ohjelmistoliiketoimintaan ja -tuotekehitykseen sekä tietojärjestelmien kehittämismenetelmiin.

Yritys juridiikka

Yritys juridiikan pääaineopiskelijoiden määrä nousi edelleen ja aine vakiinnutti asemansa keskeisyytensä pääaineena. Sivuaaineena yritys juridiikka on edelleen HKKK:n toiseksi suurin. Aine on myös suosittu jatko-opintojen suuntautumisvaihtoehto.

Opetus painottui yhä enemmän yritys juridiikan liiketaloudelliseen soveltamiseen. Painopistealueita ovat yhtiö-, rahoitusmarkkina-, sopimus- ja markkinointijuridiikka sekä verotus.



Tavoitteena on saavuttaa valmiuksia, joita edellytetään niin strategisessa suunnittelussa kuin yksittäisten operaatioiden toteutuksessa liiketoimintaosaamisen kaikilla osa-alueilla.

Luennoilla vieraili liike-elämän, valtionhallinnon sekä koti- ja ulkomaisten yliopistojen edustajia. Graduyhteistyö jatkui yritysten kanssa tuloksellisena. Lisäksi opettajat osallistuivat yritysten sisäiseen ja yrityksille suunnattuun koulutustoimintaan.

Myös kuluneena vuonna professorit ohjasivat ja tarkastivat useita väitöskirja- ja lisensiaatin-tutkimuksia sekä HKKK:ssa että muissa yliopistoissa. He myös toimivat tohtorinväitösten vastaväittäjinä ja antoivat lukuisia asiantuntijalausuntoja professorin- ja dosentinvirkojen täyttämistä varten koti- ja ulkomaisissa yliopistoissa.

Yritysjuridiikan edustajat olivat mukana kotimaisten ja kansainvälisten tutkimushankkeiden suunnittelu- ja johtotehtävissä, toimivat alan konferensseissa esitelmänpitäjinä tai puheenjohtajina, osallistuivat kansainvälisiin tieteellisiin konferensseihin ja alan kotimaisiin koulutustilaisuuksiin sekä julkaisivat tutkimuksia alan kotimaisissa ja kansainvälisissä julkaisuissa. Aineen edustajilla oli lisäksi erilaisia luottamus- ja asiantuntijatehtäviä mm. yritystoiminnan ja lainvalmistelun palveluksessa.

KANSANTALOUSTIETEEN LAITOS

Kansantaloustiede

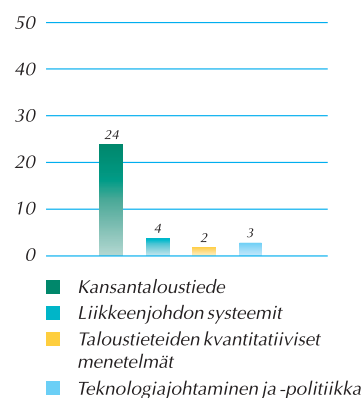
Kansantaloustieteen oppiaine muutti Arkadiankatu 7:ään Helsingin yliopiston ja Svenska handelshögskolanin Kansantaloustieteen laitosten sekä Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen (VATT) kanssa. Economicumiksi nimetyssä Helsingin yliopiston omistamassa rakennuksessa työskentelee noin 100 tutkijaa, joten tutkijaresursseilla mitaten edellytykset uutta luovaan tieteelliseen ja soveltavaan tutkimukseen ovat hyvät. Tutkimusyhteistyön ja jatkokoulutuksen kehittämiseksi yliopistot perustivat uuden Helsinki Center of Economic Research (HECER) -yksikön.

Kansantaloustieteen laitokset ovat harjoittaneet yhteistyötä opetuksessa jo lähes 20 vuoden ajan, ja tohtoriopintojen kurssit ovat olleet yhteisiä 1990-luvun alusta alkaen. Nyt tätä yhteistoimintaa on mahdollisuus syventää myös perusopetuksen ja opinnäytteiden ohjauksen osalta. Hallinnollisesti kansantaloustieteen asema ei muutu. Se säilyy edelleen osana HKKK:a.

● Kansantaloustieteen oppiaine muutti Arkadiankatu 7:ään Helsingin yliopiston ja Svenska handelshögskolanin Kansantaloustieteen laitosten sekä Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen (VATT) kanssa.

Kansantaloustieteen laitoksen oppiaineita ovat kansantaloustiede, teknologiajohtaminen ja -politiikka, liikkeenjohdon systeemit, taloustieteiden kvantitatiiviset menetelmät ja filosofia.

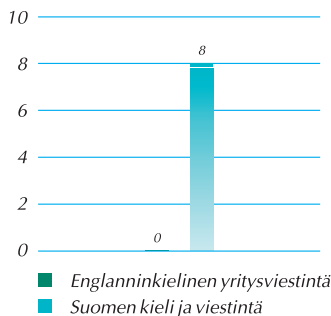
Kauppatieteiden maisterin tutkinnot Kansantaloustieteen laitoksessa vuonna 2003



Talouselämän tarpeisiin suuntautunut kielten opetusohjelma on HKKK:n keskeisiä vahvuuksia. Opetus ulottuu käytännön kieli- ja viestintätaitoon valmentavista kursseista aina talouselämän viestinnän ammattilaisilta edellytettävien valmiuksien kehittämiseen. Pääaineina voi opiskella suomen kieltä ja viestintää sekä englanninkielistä yritysviestintää.

Opetusohjelmaan kuuluu vakituisesti englanninkielinen yritysviestintä, espanja, italia, japani, ranska, ruotsi, saksa, suomen kieli ja viestintä sekä venäjä.

Kauppatieteiden maisterin tutkinnot Kielten ja viestinnän laitoksessa vuonna 2003



Teknologiajohtaminen ja -politiikka

Teknologiajohtamisen ja -politiikan aineella oli käynnissä LTT-Tutkimus Oy:n soveltavan mikrotaloustieteen yksikön ja VTT Teknologiantutkimuksen kanssa projekti, jossa tutkittiin tutkimus- ja kehitystukien jakautumista. Projekti jakautuu kolmeen osioon: Tekesin tukiprosessin empiiriseen kuvaukseen, t&k-tukien teoreettiseen mallintamiseen ja t&k-tukiprosessin ekonometriseen mallintamiseen. Mallien avulla pystytään mittaamaan t&k-tukien hyöty niitä saaville yrityksille ja yhteiskunnalle laajemmin sekä hakukustannuksista aiheutuvat yhteiskunnalliset menetykset. Myös Tekesin tukipolitiikan muutosten vaikutuksia voidaan selvittää.

Liikkeenjohdon systeemit

Liikkeenjohdon systeemeissä on meneillään tutkimusprojekti stokastisen optimoinnin sovelluksista rahoituksessa. Sen tavoitteena on kehittää ratkaisumenetelmiä dynaamisiin epävarmuutta sisältäviin päätösongelmiin ja soveltaa niitä suomalaisista elinkeinoelämästä kiinnostavissa käytännön ongelmissa. Menestyneitä toteutuksia tehtiin jommu vakuutusyhtiöiden pitkän aikavälin varainhoito-ongelmiin (mm. Ilmarinen) sekä teollisuusyritysten lyhyemmän aikavälin riskinhallintaongelmiin (Outokumpu).

Tutkimus on lisäksi tuottanut uusia ja käytännön soveltuvia menetelmiä yritysten arvon määrittämiseen, arvopaperien ja niiden johdannaisten hinnoitteluun – huomioiden transaktiokustannukset sekä lyhyen ja pitkän position erot – sekä investointien kannattavuuden arviointiin modernin reaaliopitoteorian nojalla.

Aine osallistui Suomen Akatemian rahoittamaan tutkimusprojektiin, jonka myötä saadaan esimerkiksi metsäteollisuuden käyttöön entistä tarkempia arvioita puulajien volyymeistä eri alueilla.

Taloustieteiden kvantitatiiviset menetelmät

Oppiaineen keskeisiä tutkimusalueita ovat päätohtorsenteon tukimenetelmät, riskien hallinta sekä muut taloustieteen matemaattiset sovellukset.

Väitöstilaisuuksia oli kertomusvuonna kaksi. Aineessa väittelivät *Hannu Kahra* ja *Mikko Syrjänen*. Lukuvuoden avajaisissa professori *Antti Kanto* palkittiin ansiokkaasta ja esimerkillisestä tutkimustyöstä ja *Veli-Pekka Heikkinen* parhaasta väitöskirjasta. Suomen OR-seura valitsi professori *Pekka Korhosen* kunniapuheenjohtajakseen.

Vuonna 2003 julkaistiin kahdeksan artikkelia kansainvälisissä lehdissä.

Energiamarkkinavirastolle valmistettiin projekti, jossa kehitettiin sähköjakeluyhtiöille yleinen tehostamisvaatimus. Aine järjesti Suomen suurimpien yritysten johdolle seminaarin Kilpailuetua strategiatyökaluilla.

Filosofia

Suomen Akatemian ja LSR:n rahoituksella toimivassa tutkimushankkeessa on selvitetty tulkitsevan tutkimuksen luonnetta tieteenfilosofian eri näkökulmista yhdessä TuKKK:n tutkijan kanssa.

Aine järjesti liiketaloustieteen metodologiaa käsittelevän kotimaisen symposiumin, jonka esitelmistä toimitetaan kirja, sekä osallistui kansainvälisen Gender and Power: Organizations in Movement -kokouksen järjestelyihin.

KIELTEN JA VIESTINNÄN LAITOS

Kielten ja viestinnän laitoksella tehtävän laatu-työn onnistumista osoittaa se, että kansainvälinen EQUIS-arvioitsijoiden ryhmä mainitsee erikseen arviointiraportissaan laitoksen toiminnan poikkeuksellisen laadun. Tärkeäksi opetuksen laadun kehittämisen keinoksi on muodostunut eurooppalaisten huippukaupparakoulujen muodostaman CEMS-verkoston akkreditoinnin anominen vieraiden kielten kursseille. Akkreditoidun kurssin menestyksekkäs suorittaminen on osoitus siitä, että opiskelijalla on ao. kielissä CEMS-tutkinnon edellyttämä erinomainen talouselämän tarpeisiin profiloituva kielitaito. Vuonna 2003 saatiin tällainen akkreditointi saksan kielien kurssille. Aikaisemmin sellainen on jo saatu englanninkielisen yritysviestinnän kurssille.

Opetuksen laadun kehittäminen ilmenee myös erilaisina yhteistyöhankkeina. Mittavimmat vuonna 2003 toteutetut hankkeet liittyivät verkko-opetuksen kehittämiseen. Yhteistyössä Pariisin kaupparakoulun (HEC) kanssa kehitettiin kokonaan verkossa toteutettavaa englannin kielien kirjoittamisen kurssia. Osana valtakunnallista virtuaalikielikeskushanketta kehitettiin verkko-opetuksen arvioimiseen tarkoitettu työkalu yhteistyössä neljän muun yliopiston edustajien kanssa.

Talouselämän tarpeisiin suuntautuvan oppimateriaalin tuottaminen on yksi HKKK:n kielten opetuksen keskeisiä laadun takeita. Vuoden aikana saatiin valmiiksi kaksi viimeistä osaa venäjän liikekielen oppimateriaalisarjasta Yrityksen vies-



tintää (Sekret uspeha) 1–4. HKKK:n oppimateriaalisarjassa julkaistut teokset perehdyttävät lukijansa monipuolisesti nyky-Venäjän liikekielen ja liike-elämän käytänteisiin. Kirjasarja soveltuu eriaisteisten kaupallisten oppilaitosten, yritysten ja kielikurssien oppimateriaaliksi alkeistasolta aina edistyneelle asiantuntijaviestinnän tasolle. Ensimmäisistä osista saatu palaute on ollut erittäin myönteistä.

Suomen kielen ja viestinnän alumnit perustivat kuluneena vuonna oman Viestintäekonomien alaoston Suomen Ekonomiliittoon. Pääaineopiskelijoiden opinnäytetöistä toimitettiin erillinen julkaisu HKKK:n julkaisusarjassa reaktiona ulkopuolisten suureen kiinnostukseen töitä kohtaan.

Tutkimuksessa merkittävintä oli Suomen Akatemian rahoittaman kolmivuotisen tutkimushankkeen päätyminen ja tulosten valmistuminen. Hankkeessa on tutkittu suomalais-ruotsalaisten fuusioyritysten sisäistä viestintää. Tutkimushanke on osa monitieteistä Kahden puolen Pohjanlahtea -tutkimusohjelmaa, ja kymmenkunta laitoksen työntekijää on työskennellyt siinä lyhyempiä tai pidempiä jaksoja. Koko ohjelma käsittää kaikkiaan 17 eri tieteenaloille sijoituvaa alahanketta, jotka kaikki liittyvät tavalla tai toisella suomalaisuuteen ja ruotsalaisuuteen. Ohjelmassa on alusta alkaen pidetty tärkeänä tulosten raportoimista myös suurelle yleisölle. Kunkin osahankkeen keskeisistä tuloksista laadittiin yhteisjulkaisu, joka ilmestyy sekä suomen- että ruotsinkielisenä vuoden 2004 aikana. Projektin jäsenet pitivät vuoden aikana toistakymmentä esitelmää hankkeen tuloksista. Hanke kulminoitui vuoden 2003 lopussa Uppsalan yliopistossa järjestettyyn päätösseminaarissa, jossa hankkeen päätulokset esiteltiin ohjelmaa rahoittajille ja arvioitsijoille sekä myös tiedostusvälineille ja suurelle yleisölle.

LASKENTATOIMEN LAITOS

Laskentatoimen laitokselta valmistui 68 laskentatutkimusta ja 55 rahoitusekonomia. Laskentatoimen laitos ylitti edellisvuoden tapaan selvästi perustutkintotavoitteensa. Laitokselta valmistui kolme kauppatieteiden tohtoria.

Laskentatoimessa valmistui kaksi väitöskirjaa, jotka käsittelivät balanced scorecardin käyttöönottoprosessia (*Tommi Kasurinen*) ja tilintarkastuksen hinnoittelua (*Lasse Niemi*). Rahoituksen kahdessa väitöskirjassa tutkittiin sijoittajien käyttäytymistä (*Markku Kaustia, Juhani Linnainmaa*).

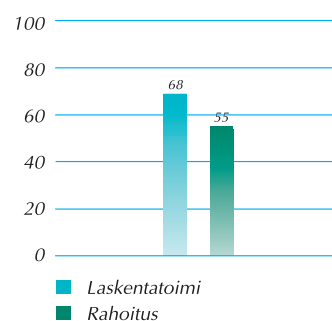
Vuonna 2003 laitoksen henkilökunta julkaisi kuusi referoitua artikkelia sekä työpapereita ja oppikirjoja sekä esitti tutkimuspapereitaan useissa kansainvälisissä konferensseissa. Laskentatoimen tilintarkastusprojektiin liittyvää, suuren suosion saavuttanutta ”kisälliprojektia” jatkettiin.

Laskentatoimen aine järjesti tammikuussa 2003 laskentatoimen valtakunnallisen tohtoritutoriaalalin, jossa oli 80 osanottajaa ja jossa esitettiin 17 tutkimuspapereita. Näiden lisäksi käsiteltiin tutkimuseettisiä ja kansainväliseen julkaisutoimintaan liittyviä kysymyksiä. Rahoituksen aine oli järjestämässä European Financial Management Associationin konferenssia Helsingissä kesäkuussa 2003. Osanottajia oli noin 500 ja tutkimusalustuksia noin 300.

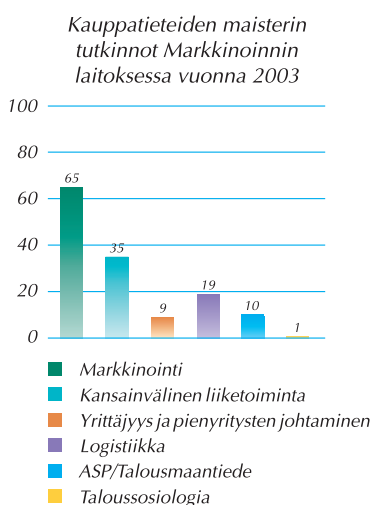
Laitoksen laatutasosta ovat osoituksena sen henkilökunnan saamat monet palkinnot. KY valitsi KTM *Risto Waldenin* vuoden opettajaksi. Lukuvuoden avajaisissa palkittiin professori *Matti Keloharju* laadukkaasta ja tehokkaasta panoksesta jatko-opiskelijoiden ohjauksessa ja KTM *Elia Rantapuska* sai vuoden opiskelijan palkinnon. KTT *Markku Kaustian* väitöskirja *Essays on Investor Behavior and Psychological Reference Prices* voitti Osuuspankin Tutkimussäätiön palkinnon parhaana rahoituksen väitöskirjana lukuvuonna 2002–2003.

Laskentatoimen laitoksella on kaksi oppiainetta laskentatoimi ja rahoitus. Ne ovat HKKK:n suosituimmat pääaineet.

Kauppatieteiden maisterin tutkinnot Laskentatoimen laitoksessa vuonna 2003



Markkinoinnin laitos tarjoaa opetusta viidessä pääaineessa: markkinointi, kansainvälinen liiketoiminta, logistiikka, yrittäjyys ja Area Studies Programme. Laitokseen kuuluu myös poikkitieteellinen International Design Business Management -sivuaiohjelma.



Markkinointi-aineen keskeisiä teemoja olivat internetin hyödyntäminen markkinoinnissa, kuluttajien muuttuvan kulutuskäytännön ymmärtäminen, kulttuurin markkinointi sekä yritysten liiketoimintamallit ja strateginen verkottuminen.

Laitoksen henkilökunta oli opetustehtävissä HKKK:n JOKO Executive Education Oy:n kursseilla, Avoimessa yliopistossa sekä ulkopuolisissa koulutustilaisuuksissa. Laitos osallistui myös Helsingin yliopiston opiskelijoille toteutetun liiketaloustieteen opintokokonaisuuden opetukseen. Lisäksi osallistuttiin mm. kirjanpitoa ja tilintarkastusta koskevaan lainsäädäntötyöhön sekä kirjanpito- ja tilintarkastuslautakuntien toimintaan ja alan ammattitutkintojen järjestämiseen.

jaa, jotka käsittelivät digitaalisia tuotteita ja niiden markkinointia (*Nina Koiso-Kanttila*), kuluttajien internetin käyttökykyä (*Teemu Ylikoski*) sekä yritysysteistyön toteuttamista (*Eiren Tuusjärvi*). Suoramarkkinointi-instituutti kehitti yrityksiä palvelevan DIGIA-tutkimushankkeen kartoittamaan kuluttajien digitaalisten kanavien käyttöä. Professori Kristian Möller käynnisti teknologiavetoisten, nopeasti kasvavien pk-yritysten menestystekijöitä selvittävän GrowthNet-hankkeen.



MARKKINOINNIN LAITOS

Markkinointi

Vuosi 2003 oli monipuolinen ja menestyksellinen, panostus pro gradu -tutkielmien ohjaukseen tuotti 65 markkinointiekonomia. Valtaosa tutkielmista tehtiin yhteistyössä yritysten ja muiden toimeliantajien kanssa.

Tutkimuksessa vuoden 2003 kohokohta oli Markkinoinnin organisoima Nordic Workshop on Interorganisational Research -tapahtuma, johon osallistui 50 tutkijaa ja tohtoriopiskelijaa kaikista Pohjoismaista. Vastuutiimiä veti KTT *Arto Rajala*.

Aine kehitti kansainvälisiä suhteitaan ja esitti tutkimustaan 17 kansainvälisessä konferenssissa. Professori *Kristian Möller* vieraili tutkijana University of Bathissa ja professori *Liisa Uusitalo* toimi Stanfordin ja Århusin yliopistoissa, sekä vieraili Wissenschaftskollegium Berlin -instituutissa. Vastavuoroisesti professori *Keith Blois* Oxfordin yliopistosta vieraili Markkinoinnin laitoksella.

Markkinoinnissa valmistui kolme väitöskir-

Kansainvälinen liiketoiminta

Aineen opetus on englanninkielistä, intensiivimuotoista, ja siinä painotetaan opiskelijoiden aktiivista osallistumista. Lähes puolet kurssien osanottajista on ulkomaisia vaihto-opiskelijoita.

Kansainvälisen liiketoiminnan ja TKK:n tutkijoiden yhteinen, kansalliseen LIIKE-ohjelmaan kuuluva Born Globals -tutkimushanke saatettiin päätökseen. Hanke tuotti lukuisia konferenssi-esityksiä ja julkaisuja.

Aineessa valmistui kaksi tohtoria: *Markku Salimäki* väitteli suomalaisten design-yritysten kansainvälistymisestä ja *Silja Siitonen* tutki metsäteollisuusyritysten globalisointistrategioita. Professori *Reijo Luostarinen* jäi elokuussa eläkkeelle, 38 vuoden mittaisen HKKK-uran jälkeen. Tunnustuksena ansiokkaasta työstään hän sai hopeisen HKKK-mitalin.





● ARENA-messuille osallistuivat sekä HKKK:n että Hankenin opiskelijat, joten yrityksillä oli tilaisuus kohdata lähes neljä tuhatta kauppateiteiden opiskelijaa. Yrityksiä messuille osallistui 33.

Logistiikka

Normaalin maisteri- ja tohtorituotannon lisäksi logistiikan henkilökunta toimi asiantuntijoina hankintatoimeen ja toimitusketjun hallintaan liittyvissä julkisissa hankkeissa, yritysprojekteissa ja johdon koulutuksessa, esimerkiksi erikoistutkija *Katariina Kemppainen* valtion hankintatoimen neuvottelukunnassa. Tilaustutkimuksista valmistuivat kartoitukset teollisten yritysverkostojen nykytilasta ja tietoarkkitehtuurien kehityksestä palveluyhteiskunnassa. LTT-Tutkimus Oy:n kanssa toteutettiin yritys vetoisia projekteja ja käynnistettiin kuntasektorin e-hankintoja. Professori *Aimo Inkiläinen* kantoi tutkimuksellisen päävastuun Nokialle tehdystä HKKK:n CEMS-yritysprojektissa.

Yrittäjyys ja pienyritysten johtaminen

Yrittäjyys on laajentanut tutkimusyhteistyötä Pienyrityskeskuksen (PYK) ja siihen kuuluvan New Business Center (NBC) -yrityshautomon kanssa. Tutkimushankkeiden aihealueina olivat kasvuyrittäjyys ja pääomasijoitustoiminta, yrittäjäosaaminen sekä uusien yritysten toimintamahdollisuuksien ja kansainvälistymisen edistäminen. Toteutettuja hankkeita olivat mm. Suomen puuteollisuuden kilpailukyvyyn parantaminen ja kansainvälistyminen piha- ja ympäristörakentamisessa, Pääkaupunkiseudun perinteisen yrittäjyyden selvityshanke sekä Suomen ja Viron pääkaupunkiseutujen korkean teknologian yritysten yhteistyön kartoitushanke (Twin City).

Vuosittain järjestettävä Venture Cup -liiketoimintasuunnitelmakilpailu oli jälleen tärkeä yrittäjyyteen linkittynyt toimintamuoto. Kaikilla yksiköissä työskentelevillä henkilöillä on ollut tiivis asiantuntija- ja yhteistyösuhde yrityksiin, elinkeinoelämän järjestöihin sekä muihin yrittäjyyttä edistäviin organisaatioihin.

Area Studies Programme (ASP)

ASP-maisteriohjelmassa korostetaan kansainvälisen toimintaympäristön ja markkinoiden alueellista analyysiä mm. mahdollisuuksien ja riskien näkökulmasta. Ohjelmaan on integroitu EU:n, Venäjän ja Baltian sekä paikkatietojärjestelmien opetusta. Talousmaantieteestä valmistui yksi tohtori: *Jorma Pietala* väitteli pääkaupunkiseudun päivittäistavarakaupasta. Aineen tutkijoilla on aktiiviset yhteiskuntasuhteet ja he tuottivat useita kotimaisia ja kansainvälisiä julkaisuja sekä konferenssiesitelmiä. Tekeillä on erityisesti Aasia-aiheisia tutkimuksia.

International Design Business Management (IDBM) -ohjelma

IDBM-ohjelma kouluttaa poikkitieteellisenä sivuaineohjelmana tulevia ekonomeja (HKKK), diplomi-insinöörejä (TKK) ja muotoilijoita (TaiK). Ohjelma osallistuu valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaiseen Muotoilu 2005!-ohjelmaan ja on mukana mm. Tekesin rahoittamissa Désire- ja MUSA-projekteissa.



LAITOSTEN TULOKSIA VUODELTA 2003

| JOHTAMISEN LAITOS | Koko laitos | Organisaatiot ja johtaminen | Tietojärjestelmä-tiede | Yritysjuridiikka |
|----------------------|-------------|-----------------------------|------------------------|------------------|
| Perustutkinnot | 88 | 32 | 39 | 17 |
| Pääaineopiskelijat | 790 | 253 | 345 | 192 |
| Tutkielmat | 76 | 30 | 33 | 13 |
| Tohtorintutkinnot | 2 | 1 | 1 | |
| Opintoviikot | 18 951 | 6 348 | 5 934 | 6 437 |
| Virkoja | 20,1 | 6,1 | 11 | 3 |
| Opintoviikkoja/virka | 943 | 1 041 | 539 | 2 146 |

| KANSANTALOUSTIETEEN LAITOS | Koko laitos | Kansantaloustiede | Liikkeenjohdon systeemit | Taloustieteiden kvantitatiiviset menetelmät | Teknologiajohtaminen ja -politiikka |
|----------------------------|-------------|-------------------|--------------------------|---|-------------------------------------|
| Perustutkinnot | 44 | 33 | 5 | 2 | 4 |
| Pääaineopiskelijat | 100 | 56 | 15 | 24 | 5 |
| Tutkielmat | 40 | 24 | 11 | 2 | 3 |
| Tohtorintutkinnot | 6 | 4 | | 2 | |
| Opintoviikot | 15 363 | 6 160 | 2 788 | 1 322 | 446 |
| Virkoja | 16,7 | 6,8 | 3,3 | 5,6 | 1 |
| Opintoviikkoja/virka | 920 | 906 | 845 | 236 | 446 |

| KIELTEN JA VIESTINNÄN LAITOS | Koko laitos | Suomen kieli ja viestintä | Englanninkielinen yritysviestintä | Muut kielet yhteensä |
|------------------------------|-------------|---------------------------|-----------------------------------|----------------------|
| Perustutkinnot | 8 | 8 | | |
| Pääaineopiskelijat | 67 | 57 | 9 | 1 |
| Tutkielmat | 7 | 7 | | |
| Tohtorintutkinnot | | | | |
| Opintoviikot | 11 511 | 1 776 | 3 854 | 5 749 |
| Virkoja | 25,1 | | | |
| Opintoviikkoja/virka | 459 | | | |

| LASKENTATOIMEN LAITOS | Koko laitos | Laskentatoimi | Rahoitus |
|-----------------------|-------------|---------------|----------|
| Perustutkinnot | 140 | 83 | 57 |
| Pääaineopiskelijat | 888 | 564 | 324 |
| Tutkielmat | 121 | 70 | 51 |
| Tohtorintutkinnot | 3 | 2 | 1 |
| Opintoviikot | 17 594 | 10 790 | 6 804 |
| Virkoja | 18,3 | | |
| Opintoviikkoja/virka | 961 | | |

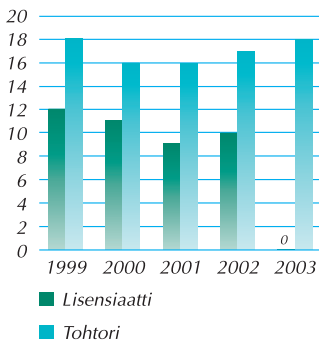
| MARKKINOINNIN LAITOS | Koko laitos | Markkinointi | Kansainvälinen liiketoiminta | Yrittäjyys ja pienyritysten johtaminen | Logistiikka | ASP/Talousmaantiede |
|----------------------|-------------|--------------|------------------------------|--|-------------|---------------------|
| Perustutkinnot | 153 | 74 | 38 | 9 | 21 | 10 |
| Pääaineopiskelijat | 1 001 | 437 | 220 | 110 | 168 | 64 |
| Tutkielmat | 133 | 66 | 32 | 11 | 17 | 7 |
| Tohtorintutkinnot | 7 | 3 | 2 | | 1 | 1 |
| Opintoviikot | 18 693 | 7 272 | 4 579 | 2 224 | 3 701 | 913 |
| Virkoja | 20,3 | 8 | 5,4 | 2,9 | 2 | 2 |
| Opintoviikkoja/virka | 921 | 909 | 848 | 767 | 1 851 | 457 |

Opetusvirat on laskettu ilman assistentteja.
Taulukoihin on otettu mukaan vain ne aineet, jotka voi valita pääaineeksi.
Laitos yhteensä -luvuissa ovat mukana myös muut kuin pääaineeksi valittavat aineet.
Kielten laitoksen muut kielet ovat opintoviikkomäärän mukaisessa järjestyksessä:
saksa, ranska, espanja, venäjä, italia, japani, viro ja kiina.

JATKOKOULUTUS

Tohtorikoulutuskeskus hallinnoi jatkokoulutusta ja tohtoriohjelmaa. Jatkokoulutusohjelman tavoitteena on tarjota tehokasta ja laadukasta tieteellistä opetusta ja ohjausta. Päätoimiset jatko-opiskelijat valmistuvat kauppatieteiden tai filosofian tohtoreiksi neljässä vuodessa. Tohtorikoulutuskeskuksessa on yliopiston tutkimusassistenttien virat sekä apurahatutkija- ja tutkijakoulupaikkoja. Vuonna 2003 keskuksessa työskenteli yli 20 tutkijaa.

Jatkotutkinnot (KTL ja KTT)
1999–2003



TOHTORITUOTANNON TASO KORKEALLA

Panostus jatkokoulutukseen on jo useana vuotena näkynyt tohtorin tutkintojen korkeana määränä. Vuonna 2003 valmistui kaikkiaan 18 tohtoria pääaineina kansantaloustiede (4), markkinointi (3), kansainvälinen liiketoiminta (2), taloustieteiden kvantitatiiviset menetelmät (2), laskentatoimi (2), rahoitus (1), tietojärjestelmätiede (1), logistiikka (1), talousmaantiede (1) ja organisaatiot ja johtaminen (1). Useimmat jatko-opiskelijat etenevät suoraan tohtorin tutkintoon, joten lisensiaattitutkintoja suoritetaan yhä vähemmän. HKKK on viime vuosina pyrkinyt lisäämään mm. kokopäiväisiä jatko-opiskelupaikkoja. Vuonna 2003 mahdollistettiin päätoiminen tai lähes päätoiminen jatko-opiskelu kaikkiaan 70–80 henkilölle.

VUOROVAIKUTUS YMPÄRÖIVÄÄN YHTEISKUNTAAN NÄKYVÄ MONESSA

Kertomusvuonna Tohtorikoulutuskeskus tehosti ulkoista tiedottamista, toimi aktiivisessa roolissa HKKK:n EQUIS-laatuileiman uudistamiseksi ja osallistui yleiseurooppalaisen tohtoriohjelman kehittämiseen yhteistyössä eurooppalaisten laatuylipistojen kanssa.

HKKK:ssa aktivoitiin keskustelua jatkokoulutuksen kehittämiseksi vastaamaan entistä paremmin sekä yliopiston, opiskelijoiden, tulevan tutkintouudistuksen että ympäröivän yhteiskunnan tarpeisiin. Jatko-opiskelijoiden urasuunnitelua tukemaan järjestettiin TopTohtoriForum, jossa Tohtorin uraputki -paneeliin osallistuivat eri yhteiskunnan sektoreilla menestyneet kauppatie-

teiden tohtorit. Jatkokoulutusohjelma tuki myös tohtoriopiskelijakerho Thesiksen toiminnan käynnistämistä.

MUKANA AKATEEMISISSA VERKOSTOISSA

Vuorovaikutus kansallisissa akateemisissa verkostoissa näkyi mm. yhteistyönä kauppatieteiden valtakunnallisen jatkokoulutusohjelman (KATAJA) sekä muiden tutkijakoulujen kanssa, jotka täydensivät jatkokoulutuksen ohjausresursseja ja opetustarjontaa. Yhteiskunnallista vaikuttavuutta kuvaa se, että yliopistomme johtaa sekä KATAJAA että GEBSIä (Graduate School for Electronic Commerce and Software Industry) ja osallistuu kaikkiaan yhdentoista tutkijakoulun toimintaan. Vuonna 2003 HKKK:lla oli 19 tutkijaa eri tutkijakouluissa.

Kansainvälinen vuorovaikutus tulee ilmi yhteistyössä ulkomaisten yliopistojen kanssa, ulkomaisten jatko-opiskelijoiden määrässä ja ulkomaan vierailujaksossa, jatko-opiskelijoiden julkaisemissa artikkeleissa laadukkaissa kansainvälisissä referoituissa lehdissä sekä ulkomaisten asiantuntijoiden osallistumisessa väitöskirjojen arviointeihin. Väitöskirjatutkimusten kansainvälisen tason takaamiseksi on siirrytty käyttämään ulkomaisia asiantuntijoita esitarkastajina ja vastaväittäjinä. Näiltä saadut hyvät arvot ja arvosanat kertovat osaltaan HKKK:n tutkimuksen korkeasta laadusta.

TUTKIMUS



Liiketoimintaosaaminen tietoyhteiskunnassa oli johtavana teemana vuoden 2003 tutkimuksissa, seminaareissa ja kansainväliselle tiedeyhteisölle järjestetyissä konferensseissa. Tutkimustoiminnan yhteiskunnallinen asema ja merkitys näkyi entistä paremmin, kun yliopiston tutkijat julkaisivat laajaa lukijakuntaa kiinnostavia kirjoja johdon pal-kitsemisjärjestelmistä, yritysten vuosikertomusten tulkitsemisesta, sijoittamisesta, rahoitusmarkkinoi-den tilasta ja hyvinvoivasta henkilöstöstä menes-tyvän yrityksen edellytyksenä.

Aiempien vuosien tapaan suurin osa budje-tin ulkopuolisesta tutkimusrahoituksesta saadaan Suomen Akatemiasta. Rahoituspäätöksiä kulu-neelle toimintavuodelle ja seuraaville vuosille on kertynyt noin kolme miljoonaa euroa. Nämä tutkimushankkeet ovat mahdollistaneet erityisesti nuorille tutkijoille kohtuullisen pitkät työsuhteet ja näillä on voitu merkittävästi vahvistaa tutki-musryhmien toimintaa.

Uusista Suomen Akatemian hankkeista voi-daan mainita uuteen sosiaalisen pääoman tutki-musohjelmaan hyväksytty tutkimushanke Liik-keenjohdolliset tiimit yhtymän verkostoissa: sosi-aalinen pääoma radikaalien innovaatioiden liike-voimana, toimijat ja teknologinen muutos organi-saatioissa, kehitystutkimusohjelmaan hyväksytty Taloudellinen kehitys ja rakenteellinen erilaisuus sekä uudentyypinen tapaustutkimuksiin keskitty-vä kansantaloudellinen työpaikkainnovaatioiden vaikutuksia käsittelevä tutkimushanke.

Suomen Akatemian monivuotisista hank-keista jatkuivat ensimmäiseen kauppatieteelli-seen tutkimusohjelmaan Suomalaiset yritykset ja globaalin kilpailun haasteet – liiketoiminta

kilpailuna ja yhteistyönä (LIIKE) kuuluneet kuusi tutkimushanketta: Valuenet (Arvoa tuottavat liike-toimintaverkostot), Metsäteollisuuden liiketoimin-taosaamisen ja johtamisen tutkimus, suomalaisia yrityksiä ja globaalia kompetenssia koskeva tutki-mus ja intellektuaalisia omistusoikeuksia käsittelevä taloustieteen tutkimus sekä kaksi Tekesin rahoitta-maa tutkimushanketta.

Teknologian kehittämiskeskus on yhä merkit-tävämpi liiketaloudellisen tutkimustoiminnan rahoittaja. Käynnistyneistä hankkeista voidaan mai-nita mm. pienten ja keskiuurten yritysten kasvua ja innovaatioita verkostotaloudessa käsittelevä monivuotinen markkinoinnin tutkimushanke, naisten yritystoimintaa, teknologioita ja strategi-oita käsittelevä tutkimushanke sekä mobiilien käyttäjyhteisöjen monitieteinen tutkimushanke, jotka toteutetaan yhteistyössä Teknillisen korkea-koulun ja Helsingin yliopiston kanssa.

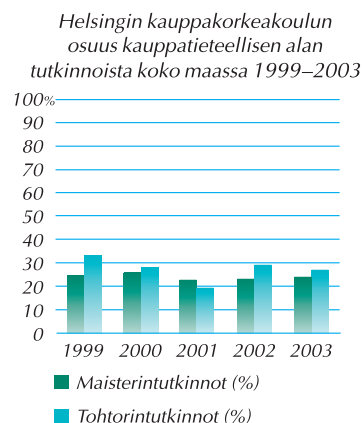
HKKK on menestynyt hyvin myös yliopiston muun ulkopuolisen tutkimusrahoituksen hankki-misessa ja sai tuloksellisuusrahaa opetusministe-riöltä täydentävän tutkimusrahoituksen hankin-nasta. Ulkopuolista tutkimusrahoitusta oli käytös-sä noin neljä miljoonaa euroa.

Tutkimustuloksia on julkaistu ennätysmäärä, ja tutkimusten laatu näkyi korkeatasoisissa kansain-välisissä arvioituissa aikakauskirjoissa julkaistujen artikkeleiden määrän kasvuna. Kaikkiaan HKKK:n opettajat ja tutkijat julkaisivat yli 380 tieteellistä artikkelia tai tutkimusta kokoomateoksissa, konfe-rensisjulkaisuissa ja yliopiston omissa julkaisusar-joissa sekä tuottivat lisäksi oppikirjoja ja muuta materiaalia. Referoiduissa aikakauskirjoissa ja huip-ulehdissä julkaistiin yli 60 tieteellistä artikkelia.

● Joulukuun alussa järjestetyssä What's New 2003 -tapahtumassa kuultiin, mitä euroop-palaisilla koulutusmarkkinoilla on tapah-tumassa, partnereiden näkemyksiä HKKK:n tulevaisuudesta sekä HKKK:n omia näkemyksiä yliopiston strategisesta suuntautumisesta. Samassa yhteydessä aloitettiin HKKK:n uusi strategiaproessi HKKK:n hallituksen päätöksen mukaisesti.

Kuvissa johtaja Seija Kulkki CKIR:sta How to Create Globally -symposiumissa (vasen kuva), IBM.com Sales Center Manager Tommi Varjonen IBM:ltä What's New 2003 -tapahtumassa (keskimmäinen kuva) ja tutkija Nina Granqvist CKIR:sta Liiketoimintaosaamisen tulevaisuus FOORUMI 2003 -tapahtumassa (oikea kuva).

HKKK:n viisi opetus- ja tutkimuslaitosta (Johtamisen, Kansantaloustieteen, Laskentatoimen, Markkinoinnin sekä Kielten ja viestinnän laitos), väitös-kirjoihin keskittynyt Tohtorikoulutus-keskus sekä erilliset laitokset (Venäjän ja Baltian keskus sekä Tiedon ja Inno-vaatioiden tutkimuksen keskus) muodos-tavat tutkimustoiminnan ja liiketoimin-taosaamisen perustan, jonka varaan asiantuntemus rakentuu.





HKKK:n tutkimukseen voi tutustua Rescat Onlinen kautta osoitteessa: www.hkkk.fi/rescat/fi.

HKKK:SSA VALMISTUI KAIKKIAAN 382 JULKAISUA:

| | |
|---|----|
| - Referoidut artikkelit | 59 |
| - Artikkelit kokoomateoksissa | 80 |
| - Monografiat | 18 |
| - Yliopiston julkaisusarjat sekä keskustelu- ja työpaperit | 80 |
| - Konferenssiesitelmät | 85 |
| - Muut julkaisut | 60 |

HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULUSSA VUONNA 2003 VÄITELLEET / SUORITETUT KAUPPATIETEIDEN JA FILOSOFIAN TOHTORIN TUTKINNOT

Böckerman, Petri

(2003) Empirical Studies on Working Hours and Labour Market Flows, HSE Acta Universitatis Oeconomicae Helsingiensis, A-216, Helsinki.

Hallikainen, Petri

(2003) Evaluation of Information System Investments, HSE Acta Universitatis Oeconomicae Helsingiensis, A-215, Helsinki.

Hämäläinen, Erkki

(2003) Evolving Logistic Roles of Steel Distributors, HSE Acta Universitatis Oeconomicae Helsingiensis, A-224, Helsinki.

Kahra, Hannu

(2003) Consumption, Liquidity and Strategic Asset Allocation, HSE Acta Universitatis Oeconomicae Helsingiensis, A-221, Helsinki.

Kasurinen, Tommi

(2003) Exploring Management Accounting Change in the Balanced Scorecard Context. Three Perspectives, HSE, Acta Universitatis Oeconomicae Helsingiensis, A-211, Helsinki.

Kaustia, Markku

(2003) Essays on Investor Behavior and Psychological Reference Prices, HSE Acta Universitatis Oeconomicae Helsingiensis, A-213, Helsinki.

Koiso-Kanttila, Nina

(2003) Essays on Consumers and Digital Content, HSE Acta Universitatis Oeconomicae Helsingiensis, A-228, Helsinki.

Linnainmaa, Juhani

(2003) Essays on the Interface of Market Microstructure and Behavioral Finance, HSE Acta Universitatis Oeconomicae Helsingiensis, A-219, Helsinki.

Maliranta, Mika

(2003) Micro Level Dynamics of Productivity Growth. An Empirical Analysis of the Great Leap in Finnish Manufacturing Productivity in 1975–2000, HSE Acta Universitatis Oeconomicae Helsingiensis, A-227, Helsinki.

Niemi, Lasse

(2003) Essays on Audit Pricing, HSE, Acta Universitatis Oeconomicae Helsingiensis, A-212, Helsinki.

Pietala, Jorma

(2003) Päivittäistavarakaupan dynamiikka ja ostoskäyttäytyminen pääkaupunkiseudulla, HSE Acta Universitatis Oeconomicae Helsingiensis, A-217, Helsinki.

Riipinen, Toni

(2003) The Interaction of Environmental and Trade Policies, HSE Acta Universitatis Oeconomicae Helsingiensis, A-222, Helsinki.

Salimäki, Markku

(2003) Suomalaisen design-teollisuuden kansainvälinen kilpailukyky ja kansainvälistyminen, HSE Acta Universitatis Oeconomicae Helsingiensis, A-220, Helsinki.

Siitonen, Silja

(2003) Impact of Globalisation and Regionalisation Strategies on the Performance of the World's Pulp and Paper Companies, HSE Acta Universitatis Oeconomicae Helsingiensis, A-225, Helsinki.

Syrjänen, Mikko

(2003) Data Envelopment Analysis in Planning and Heterogeneous Environments, HSE Acta Universitatis Oeconomicae, A-223, Helsinki.

Tuusjärvi, Eiren

(2003) Multifaceted Norms in SMC Export Cooperation: A Discourse Analysis of Normative Expectations, HSE Acta Universitatis Oeconomicae Helsingiensis, A-226, Helsinki.

Välimäki, Tuomas

(2003) Central Bank Tenders: Three Essays on Money Market Liquidity Auctions, HSE, Acta Universitatis Oeconomicae Helsingiensis, A-218, Helsinki.

Ylikoski, Teemu

(2003) Access Denied: Patterns of Consumer Internet Information Search and the Effects of Internet Search Expertise, HSE Acta Universitatis Oeconomicae Helsingiensis, A-214, Helsinki.



CENTER FOR KNOWLEDGE AND INNOVATION RESEARCH (CKIR)

CKIR oli vuonna 2003 luomassa pääkaupunkiseudulle innovaatiotoiminnan T&K-ohjelmaa osana pääkaupunkiseudun kaupunkiohjelmaa. Hankkeen tarkoituksena oli vahvistaa pääkaupunkiseutua uniikin profiilin omaavana monikärkisenä innovaatioympäristönä. Hankkeen tavoitteena oli, että pääkaupunkiseutu nousee maailmanlaajuisesti ainutlaatuisiksi tiedepohjaisiksi ympäristöiksi, joka ottaa vahvasti paikkansa globaalissa verkottuneessa ja innovatiivisessa tietotaloudessa.

Luovuuteen ja innovatiivisuuteen perustuvaa globaalia kilpailukykyä pohdittiin myös CKIR:n järjestämässä kansainvälisessä symposiumissa ja sitä seuranneessa workshopissa. Tilaisuuksissa todettiin, että yritykset, julkiset organisaatiot ja alueet eivät enää kilpaile pelkästään valmistus- ja markkinointitoimintojensa sijainnilta tai laatu- ja kustannustehokkuudella vaan myös innovaatiotehokkuudella.

CKIR kutsui Yves Dozin (INSEAD) vierailivaksi professoriksi tammikuusta 2004 alkaen. Dozin avulla CKIR pyrkii vahvistamaan aluetason tutkimusta sekä luomaan linkkejä alueita ja organisaatioita käsittelevien tutkimusohjelmien välille.

Professori Doz panostaa kansainvälisen tohtoriohjelmayhteistyön ohjaamiseen, pääkaupunkiseudun innovaatioekologian kehittämiseen sekä kansainväliseen tutkimushankkeeseen Global Competitiveness through Creativity and Innovation, jossa keskitytään japanilaisten, eurooppalaisten sekä amerikkalaisten yritysten tieto- ja

innovaatioprosesseihin, kansainvälisen innovaatiotoiminnan johtamiseen ja organisointiin sekä yritysten vuorovaikutukseen paikallisten innovaatioekologioiden kanssa lokaalisti ja globaalisti.

CKIR käynnisti myös neuvottelut tutkimuspartnerisopimuksista eräiden globaalisti toimivien koti- ja ulkomaisten yritysten kanssa. Tavoitteena on tiede- ja tutkimuspohjaiset teollisuushankkeet, mukaan lukien kansainväliset EU-hankkeet. Osa näistä on "living lab" -tyyppisiä eurooppalaisia alueellisia tutkimushankkeita, joissa on mukana suomalaisia kaupunkialueita. Tutkimuspartneruuksien avulla CKIR toteuttaa Suomessa ja erityisesti pääkaupunkiseudulla kehityshankkeita paikallisten institutionaalisten asiakkaiden kanssa.

CKIR oli myös ideoimassa ja kehittämässä pääkaupunkiseudulle Tieteen- ja teknologiatutkimuksen yksikköä. Tarkoituksena on koota monitieteellistä kriittistä massaa tieteen, innovaatioiden ja teknologian tutkimuksessa ja siten vahvistaa pysyviä institutionaalisia rakenteita opetusministeriön hyväksymän HKKK:n, TKK:n ja HY:n yhteisen hanke-esityksen pohjalta.

VENÄJÄN JA BALTIAN KESKUS

Venäjän ja Baltian keskus on vakiinnuttanut roolinsa suomalaisten Itä-Euroopan tutkimuksen toimijoiden joukossa. Keskus on kehittänyt yhteisiä akateemisia tutkimushankkeita sekä HKKK:n eri ainelaitosten ja yksikköjen että muiden koti- ja ulkomaisten yliopistojen kanssa. Vuoden 2003 lopussa keskuksessa toimi seitsemän päätoimista ja kaksi projektitutkijaa. Lisäksi keskuksessa vie-

● Kansainvälisessä *How to Create Globally?* -symposiumissa 21. elokuuta käsiteltiin yritysten ja alueiden globaalia luovuuteen ja innovatiivisuuteen perustuvaa kilpailukykyä. Pääpuhujina oli mm. organisatorisen tiedon luomisprosessia mallintanut professori Ikujiro Nonaka Hitotsubashin yliopistosta Japanista (vasen kuva). Lisäksi puheenvuoron piti mm. tutkimusjohtaja Antti Hautamäki Sitrasta (oikea kuva).

Tiedon ja innovaatioiden tutkimuskeskus (Center for Knowledge and Innovation Research, CKIR) on HKKK:n erillinen kansainvälinen ja monitieteinen tutkimusyksikkö. CKIR tutkii innovatiivisia, tietämyspohjaisia yrityksiä ja teknologioita sekä alueellisia kansainvälisiä innovaatioekologioita.

Venäjän ja Baltian keskus on monitieteinen yksikkö, jossa tuotetaan siirtymätalouteen liittyvää osaamista otsikolla Lähialueen liiketoimintastrategiat ja skenaariot EU:n laajetessa. Keskuksen toimintamuotoja ovat perustutkimus ja soveltava tutkimus, opetus, koulutus ja kansainväliset suhteet.



● *How to Create Globally?* -symposiumissa yritysesimerkkeinä olivat mm. Nokia ja Canon. Esimerkkien avulla päästiin uusiin globaaleihin johtamis- ja organisointitapoihin, jotka edesauttavat paikallisen tiedon lähteille pääsemistä, nopeuttavat itse innovaatioprosesseja sekä vahvistavat uusien innovaatioiden käytännön toimivuutta. Kuvassa johtaja Kristalina Georgieva Maaailmanpankista.

raili kaksi venäläistä tutkijaa Suomen Akatemian ja INTASin rahoituksella.

Sekä perus- että soveltavassa tutkimuksessa keskityttiin kolmeen teemaan: Suomen lähialueet Luoteis-Venäjällä, EU:n itälaajentuminen ja Venäjän raaka-aineet liiketoimintana.

Lähialueiden tutkimusta jatkettiin mm. koordinoimalla suomalais-venäläisenä tutkimusyhteistyönä toteutettavaa Luoteis-Venäjän talousseuranta-hanketta, jossa on mukana viisi suomalaista ja kuusi venäläistä tutkimusyksikköä. Etelä-Suomen matkailullista potentiaalia Itämeren alueella Pietarin kyljessä käsittelevästä tutkimushankkeesta julkaistiin ensimmäinen raportti.

EU:n itälaajenemisen vaikutusten tutkimus jatkui. Yhteistyössä kansainvälisen liiketoiminnan aineen sekä Estonian Business Schoolin kanssa käynnistettiin tutkimusprojekti Viron EU-jäsenyyden vaikutuksista Helsingin alueelle. Lisäksi käynnistettiin Itämeren alueen maiden liiketoimintanormeja käsittelevä komparatiivinen tutkimus.

Tutkimuksen painopiste on yritystason tutkimuksessa ja tutkimustuloksia levitetään aktiivisesti mm. Suomalais-Venäläisen kauppakamarin jäsentiedotuksen kautta. Koulutuksen saralla keskus koordinoi syksyllä 2000 käynnistynyttä ulkoasiainministeriön rahoittamaa venäläisen liikkeenjohdon JIPROFIN-koulutusohjelmaa, joka jatkuu myös vuonna 2004.

Keskus osallistuu myös opetusministeriön käynnistämän Suomen Venäjä-tietopalvelu-hankkeen asiantuntijaverkostoon, jonka tavoitteena on koota yhdelle verkkosivulle eri tahojen tarjoamaa Venäjä-tietoa.

Venäjän ja Baltian keskus edustaa HKKK:a valtakunnallisessa Venäjän ja Itä-Euroopan tutkimuksen maisterikoulussa, ja osallistuu aktiivisesti sen opetuksen sisällön ja opetusmuotojen kehittämiseen. Poikkitieteellinen Euroopan unionin itälaajenemisen talousvaikutuksia käsittelevä etäopetusmuotoinen kurssi sisältyi sekä HKKK:n ASP-ohjelman Itä-Eurooppa-moduulin että valtakunnallisen Venäjän ja Itä-Euroopan maisterikoulun opetustarjontaan. CEMS-ohjelmaan keskus tuotti liiketoimintastrategioita ja taloudellista yhteistyötä Itämeren alueella käsittelevän kurssin. Kansainväliseen yliopistoyhteistyöhön keskus osallistui edustamalla HKKK:a Central and East European Management Development Association (CEEMAN) -järjestössä.

KOULUTUSPALVELUT



JOKO KUUDENNEN KERRAN PERÄKKÄIN YKKÖNEN

Vuosi 2003 oli koulutuskysynnän osalta melko haasteellinen. Pääbrandien JOKO® ja EMBA kysyntä pysyi kuitenkin vahvana. Myös yrityskehittämisen ohjelmissa aloitettiin yhteistyö monien uusien asiakkaiden kanssa. JOKO-konsernin kasvumarkkina oli kuitenkin Kiina, missä käynnistettiin neljä uutta avointa Executive MBA -ohjelmaa. Konsernin liikevaihto oli kuluneena vuonna noin 6,5 miljoonaa euroa.

Uuden strategian työstämiseen panostettiin. Strategian painopisteenä on laajentaa tarjontaa johdon koulutuksesta johdon kehittämiseen. Uutena alueena kehitetään HRD-konsultointiosaamista. Lisäksi HKKK:n sisältö- ja toimialaosaaminen kytketään entistä vahvemmin tuotteiden ja palveluiden rakentamiseen.

Kotimaassa JOKO oli jo kuudennen kerran peräkkäin ykkönen Taloustutkimus Oy:n tekemässä Liikkeenjohdon koulutuksen Suur-Helsingin alueen yrityskehittämiskyselyssä. JOKO osallistui Financial Times -lehden Executive Education Rankingiin kolmatta kertaa. Avointen ohjelmien listauksessa JOKOn sijoitus oli 11. Euroopassa. Kokonaissijoitus oli 2. Pohjoismaissa, 14. Euroopassa ja 35. koko maailmassa.

MBA-OHJELMA KORKEALLA FINANCIAL TIMESIN RANKKAUKSESSA

MBA-ohjelma jatkoi määrätietoista työtä ohjelman kehittämiseksi ja tunnettuuden lisäämiseksi. Kokopäiväohjelma noteerattiin Financial Timesin MBA-ohjelmia koskevassa rankkauksessa korkealle

(Euroopassa 17., maailmalla 78.). Edellisen vuoden tapaan aloitettiin kolme uutta MBA-ryhmää: osa-aikaohjelma tammikuussa, kokopäiväohjelmat tammikuussa ja syyskuussa. Ohjelman aloitti 90 uutta opiskelijaa. MBA-ohjelmassa opiskeli vaihto-opiskelijat mukaan lukien yhteensä 192 opiskelijaa.

Vuonna 2003 tarjottiin kaikkiaan 79 MBA-kurssia, joista päiväohjelmissa 47 ja osa-aikaohjelmissa 32. HKKK:n MBA-ohjelmassa on ollut mahdollista suorittaa erikoistumisopinnot rahoituksessa, informaatioteknologiassa sekä bio-yritysten johtamisessa. Saastamoisen säätiö tuki merkittävästi Biotechnology Management -ohjelman toteuttamista.

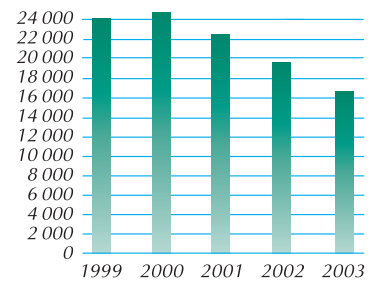
MBA-ohjelman hakijoiden taso on pysynyt korkeana. Ohjelma on pyrkinyt määrätietoisesti lisäämään hakijoiden määrää, vaikka MBA-koulutusmarkkinoilla viime vuosi olikin vaikea. MBA-ohjelma osittain järjesti omia rekrytointilaisuuksia ja osittain hyödynsi HKKK:n Rekrytointipalveluja. HKKK:n Rekrytointipalveluihin palkattiin syksyllä uusi henkilö, jonka tehtävänä on palvella MBA-opiskelijoita.

Syyslukukaudella 2002 aloitettua MBA Research Lunch/Brunch -seminaarisarjaa jatkettiin. Seminaareissa MBA-opettajat tapaavat HKKK:n tutkijoita ja professoreita ja esittelevät ajankohtaisia tutkimuksiaan. Yhteistyötä MBA-ohjelman ja HKKK:n ainelaitosten välillä on tiivistetty myös muilla tavoin. Lisäksi MBA-ohjelma on ollut aktiivisesti mukana HKKK:n partneritoiminnassa.

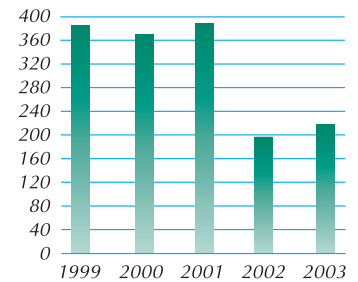
MBA-ohjelmasta valmistui vuoden 2003 aikana 95 opiskelijaa. Toukokuun valmistujaistilaisuudessa pääpuhujana oli Kansainvälisen koulutuskeskuksen johtokunnan jäsen, varatoimitusjohtaja *Harri Koponen* TeliaSonerasta.

JOKO Executive Education Oy (JOKO) on HKKK Holding Oy:n omistama tytäryhtiö, joka tarjoaa korkealaatuisia koulutuspalveluja liikkeenjohdon alalla. JOKOn koulutustarjonta jakautuu kaikille tarkoitettuihin avoimiin ohjelmiin, räätälöityihin yrityskehittämisen ohjelmiin ja kansainväliseen avoimeen ohjelmaan Executive MBA (EMBA). JOKO-konserniin kuuluu emoyhtiö JOKO Executive Education Oy:n lisäksi tytäryhtiö Singaporessa.

Täydennyskoulutuksen opetustunnit 1999–2003



Täydennyskoulutuskurssit ja -ohjelmat 1999–2003



Luvut eivät sisällä Avoimen yliopiston tietoja.

HKKK:n MBA-ohjelma on suunnattu työkokemusta omaaville, eri alojen asiantuntijoille. Se antaa valmiudet toimia kansainvälisissä johtotason tehtävissä.

Pienyrityskeskus (PYK) on yrittäjyyden edistämiseen ja pk-yritysten kehittämiseen keskittynyt erillislaitos, joka toimii tiiviissä yhteistyössä yrittäjien ja pk-yritysten kanssa niin alueellisesti kuin valtakunnallisesti.

Pienyrityskeskusella on yksiköt Mikkelissä, Helsingissä ja Pietarissa. Kauppätieteellistä osaamista siirretään pk-yritysten hyväksi koulutuksen, yrityshautomotoiminnan ja tutkimuksen kautta.

AIKUISKOULUTUKSEN OSALLISTUJA- JA OHJELMAMÄÄRÄT VUONNA 2003

| | Osallistujia | Koulutusohjelmia/kursseja |
|--|---------------|---------------------------|
| <i>JOKO Executive Education Oy</i> | 2 035 | 82 |
| <i>Kansainvälinen koulutuskeskus (MBA-ohjelma)</i> | 192 | 79 |
| <i>Pienyrityskeskus</i> | 2 217 | 132 |
| <i>Avoim yliopisto</i> | 5 807 | 117 |
| Yhteensä | 10 251 | 410 |

Avoim yliopisto järjestää HKKK:n tutkintovaatimusten mukaisia kursseja, jotka ovat avoimia kaikille pohjakoulutuksesta riippumatta. HKKK:n Avoim yliopisto toimii Helsingissä ja Mikkelissä.



PIENYRITYSKESKUS KANSAINVÄLISTYY

Pk-yrityksille suunnattuja ohjelmia toteutettiin eri puolilla Suomea yhteensä noin 20 paikkakunnalla. Lisäksi koulutusta järjestettiin Venäjällä, Virossa, Saksassa ja Iso-Britanniassa. Vuoden lopussa aloitettiin valmistelut uuden toimipisteen käynnistämiseksi Tallinnassa.

PYK:n koulutusohjelmiin osallistui yli 2 200 opiskelijaa pk-yrityksistä. Kurssipäiviä oli yli 1 500 ja koulutettavapäiviä yhteensä noin 20 000. Yksikön toiminnan tuotot olivat 4,1 miljoonaa euroa ja henkilökunnan vahvuus oli vuoden vaihteessa 43 henkilöä. Pienyrityskeskus koko toiminta liittyi kiinteästi valtakunnallisen yrittäjyysohjelman toteuttamiseen.

Yrittäjyysohjelmiin osallistuneiden (yht. 600) toimesta syntyi noin 200 uutta yritystä. Johtamisohjelmiin osallistui noin 700 yritysten ja muiden organisaatioiden esimiestä. Kansainvälistymistä ja vientiä edistävässä ohjelmassa osallistujia oli noin 600. Pietariin painottuvan kehittämistyön myötä edistettiin noin 100 suomalaisyrityksen Venäjän-kauppaa. Johtamis- ja kansainvälistymisohjelmien kautta on vaikutettu myönteisesti

yli tuhannen pk-yrityksen menestymiseen. Lisäksi yritysostaisten ohjelmien ja Avoimen yliopiston kautta liiketoimintaosaamisen oppia ovat saaneet kymmenet yritykset ja sadat yksityiset henkilöt.

Tutkimushankkeet painoutuivat kasvuyrittäjyyteen, pk-yritysten kansainvälistymiseen, Venäjän-kauppaan sekä koulutustoimintaa palvelevaan tutkimukseen. Akateemisten ja muiden pitkälle koulutettujen oman yrityksen perustamista tuettiin yrityshautomotoiminnalla Helsingissä ja Mikkelissä. Yrityshautomoissa (New Business Center, NBC) toimi vuoden lopussa yhteensä lähes 40 yritystä, ja niissä työskenteli yhteensä noin 120 henkilöä. Hautomoista on syntynyt jo noin 100 uutta yritystä.

AVOIMESSA YLIOPISTOSSA SUORITETTIIN YLI 10 000 OPINTOVIIKKOA

Avoimessa yliopistossa on mahdollista suorittaa erillisiä perusopetusta vastaavia kursseja, perusopintokokonaisuuksia (16 ov) tai aineopintokokonaisuuksia (36 ov). Opintoviikkosuorituksia kertyi yhteensä 10 303 ov (9 203 Helsingissä ja



1 100 Mikkelissä). Opiskelijamäärätavoite, 400 laskennallista kokopäiväopiskelijapaikkaa, ylittyi lähes 50 %:lla: opiskelijoita oli 553 Helsingissä ja 41 Mikkelissä.

Kurssipaikkojen määrää lisättiin siten, että entistä suurempi osa halukkaista mahtui mukaan. Kaikkien kurssien yhteenlaskettu opiskelijamäärä nousi 5 397:ään Helsingissä ja 410:een Mikkelissä. Opiskeluun osallistuneiden henkilöiden määrä oli Helsingissä 2 264 ja Mikkelissä 199.

Avoimen yliopiston omien kurssien lisäksi kurssipaikkoja on tarjolla HKKK:n perusopetuksen kursseilla. Vuonna 2003 Avoimen yliopiston opiskelijoita osallistui 204:lle tutkinto-opetuksen kurssille tai kirjatenttiin, yhteensä 1 223 osallistujaa, joista 1 188 Helsingissä ja 35 Mikkelissä. Tutkinto-opiskelijoita Avoimen yliopiston kursseilla oli puolestaan 1 031.

HKKK:n varsinaisiksi opiskelijoiksi hyväksyttiin Avoimen yliopiston opintojen perusteella 23 henkilöä. Hyväksytyt olivat suorittaneet keskimäärin 82 opintoviikon opinnot keskimääräisellä arvosanalla 69,5/100 pistettä. Valittujen keski-ikä oli 32,1 vuotta, nuorin oli 22- ja vanhin 46-vuotias.

NEW BUSINESS CENTER JOHTORYHMÄ

*Veikko Jääskeläinen,
professori, johtoryhmän puheenjohtaja*

*Esa Ahonen,
hallintojohtaja, HKKK*

*Toivo Koski, yliassistentti, HKKK
Hannu Kytölä, toimitusjohtaja,
Globalwebwise Oy*

*Pentti Mustalampi, johtaja,
Pienyrityskeskus / HKKK
Osmo Palonen, johtaja,
Sibelius-Akatemia*

*Esa Sahlman, projektipäällikkö,
Uudenmaan TE-keskus*

*Jan Sten, yliassistentti,
Svenska handelshögskolan
Nyрки Tuominen, elinkeinopäällikkö,
Helsingin kaupunki*



PALVELUTUTKIMUS



● 20. marraskuuta järjestetyn Liike-toimintaosaamisen tulevaisuus FOORUMI 2003 -tapahtuman teemana oli T&K-toimintojen kansainvälistäminen. Kuvissa johtaja Jukka Kallio Elektronisen kaupan instituutista (vasen kuva), partnership-koordinaattori Mari Paloheimo HKKK:sta ja projektipäällikkö Heli Penttinen CKIR:sta.

LTT-Tutkimus Oy (LTT) on johtava soveltavan taloustieteen tutkimus- ja asiantuntijapalveluita tarjoava yritys Suomessa.



LTT-TUTKIMUS OY YHTEISTYÖHÖN HAUSIN KANSSA

LTT:n toiminnan volyyymi ja liikevoitto kasvoivat merkittävästi yleisestä talouden vaimeasta tilasta huolimatta. Kertomusvuoden aikana suoritettujen strategiaprosessien avulla luotiin edellytyksiä kasvulle ja kehitykselle myös jatkossa sekä selkeytettiin organisaatiota ja liiketoiminta-alueita.

Asiakasarvon tuottaminen on internetin ja globalisaation myötä monimuotoistunut. Uusien liiketoimintamallien konseptointi, tietoverkkojen hyödyntäminen markkinoinnissa ja transaktioissa sekä erilaiset verkostoitumiseen ja asiakasrajapinnan hallintaan liittyvät teemat olivat kertomusvuonna keskeisellä sijalla LTT:n moniasiakastutkimuksissa. Näiden hankkeiden asiakkaina ovat pääosin suuret yritykset, joilla on resursseja liiketoiminnan pitkäjänteiseen kehittämiseen. Moniasiakastutkimuksissa LTT tekee yhteistyötä muiden yliopistojen ja tutkimuslaitosten kanssa.

LTT:n liiketoiminnan tutkimus- ja kehitystoiminta koostuu yksittäisille yrityksille tehtävistä räätälöidyistä ja useimmiten luottamuksellisista projekteista, joiden kesto on muutamia kuukausia. Nämä hankkeet kohdistuvat yritysten kasvustrategioihin ja liiketoimintamalleihin, hinnoitteluun, prosessien tehostamiseen ja kannattavuuden parantamiseen. LTT käynnisti kertomusvuoden aikana yhteistyöneuvottelut parin yrityksen kanssa yhteistyöstä tällä liiketoiminta-alueella.

LTT:n julkisen sektorin tutkimukset koostuvat mm. julkisen sektorin toimenpiteiden taloudellisia vaikutuksia analysoivista hankkeista ja ohjelma-arvioinneista. LTT teki kertomusvuoden

aikana yhteistyösopimuksen HAUS Kehittämiskeskus Oy:n kanssa. HAUSilla on pitkäaikainen kokemus julkisen sektorin konsultoinnista, ja LTT:llä puolestaan vahva ja monipuolinen yritystalouden ja kansantalouden osaaminen.

LTT:n tutkinto- ja tutkimustuoteliiketoiminta kohdistuu lähes kokonaisuudessaan yksityiselle sektorille. Vuoden aikana sijoituspalvelututkinnoissa jatkettiin yhteistyötä Arvopaperivälittäjät ry:n kanssa. Tutkimus on suorittanut jo yli 1 000 suomalaista rahoitusalan ammattilaista. Suomen parhaat työpaikat -kilpailu järjestettiin toista kertaa yhteistyössä Great Place to Work Europe -instituutin kanssa. Parhaat organisaatiot osallistuivat myös Euroopan parhaiden työpaikkojen kilpailuun.

HKKK:N YRITYSPROJEKTEISSA YHDISTYY TEORIA JA KÄYTÄNTÖ

Yrityspojektit-yksikkö toteutti useita tutkimus- ja selvityshankkeita HKKK:n ulkopuolisille toimeksiantajille. Projektiteimeissä yhdistettiin sekä ekonomi- ja MBA-opiskelijoita että muiden yliopistojen opiskelijoita. Tiimejä ohjasivat Kauppakorkeakoulun professorit ja tutkijat.

Kuluneena vuonna Yrityspojektit sai vastuulleen hyvin monipuolisia projekteja. Merkittävää vuoden 2003 projekteissa olivat aikaisempaa haastavampia ja laajempia aihealueet. Projektit toteutettiin 2–3 opiskelijan ryhmissä nopea-tempoisina, muutaman kuukauden mittaisina.

TIETOPALVELUT



Kirjasto palvelee sekä valtakunnallisesti että alueellisesti yli 30 000 rekisteröitynyttä paikallisasiakasta sekä kymmeniä tuhansia verkkoasiakkaita. Yli 60 % paikallisasiakkaista on oman yliopiston ulkopuolelta, muista yliopistoista, ammattikorkeakouluista ja eri oppilaitoksista. Vuonna 2003 kävijämäärä nousi 130 000:een, Kirjaston palvelimille tehtyjen pyyntöjen määrä ylitti 3,6 miljoonan rajan ja rekisteröityneitä mobiiliasiakkuuksia kirjattiin lähes 2 000.

Kirjastolla on tärkeä merkitys jatko-opiskelun ja kansallisten tutkijakoulujen tiedonlähteenä. Kirjaston roolia elinikäisen opiskelun, aikuis-koulutuksen ja Avoimen yliopiston tiedonlähteenä ja oppimisympäristönä heijasti yrityksissä työskentelevien asiakkaiden suuri määrä. Helecon profiloitui yrityspalveluillaan yliopistokirjasto-verkostossa. Helecon Gallerian vuoden 2003 erikoisnäyttely ”Lomahaaveita – matkailunostalgiaa 1930-luvulta” oli osa Kirjaston alumnipalveluita.

KANSALLISIA JA KANSAINVÄLISIÄ TUTKIMUKSEN SEURANTAPALVELUJA

HELECON-online-verkkopalvelut tavoittavat suurimman osan maan yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen taloustieteen opiskelijoista viimeistään opinnäytetyön tekovaiheessa. HELECON-palvelun ideana on laadukkaan kotimaisen ja ulkomaisen taloustutkimuksen seuranta yli 450 000 tiivistelmän ja viitteen avulla muun verkkotarjonnan ohella. Tiedonhaun tueksi on kehitetty räätälöityjä koulutuspalveluja. Massaräätälöityjä eri tutkimusaiheita seuraavia tieto-

kanavia suunnitellaan asiakatarpeiden mukaan. HELECON-verkkopalveluilla on merkittäviä kansainvälisiä asiakkaita. Palvelusopimus on tehty mm. Ruotsin yliopistokirjastoverkoston kanssa. SCIMA-tietokanta on erikoistunut eurooppalaisen taloustieteellisen tutkimuksen seurantaan ja ASIA kansallisen Aasian verkostoyliopiston tarpeisiin. Finnish Periodicals Index in Economics and Business seuraa kotimaisia talouselämän aikakauslehtiartikkeleita.

PALVELUINNOVAATIOITA

Heleconin palveluinnovaatioihin kuuluu tutkijan sähköisen työpöydän ja sähköisen lehtikierron MyLibrary-kehitystyö sekä mobiilipalvelujen monipuolistaminen. Non-profit palvelujen tuoteistamisajattelua hyödynnettiin opiskelija- ja tutkijapalvelujen profiloinnissa ja tiedonhaun koulutuksessa. Verkkokampuskirjaston portaaliratkaisuilla pyritään helpottamaan tiedonhakuprosessia. Kirjasto toteutti yhteistyössä Jatko-koulutus- ja Tutkimuspalvelujen sekä Viestintäyksikön kanssa Kaupparkeakoulun HKKKDiss-väitöskirjatietokannan, joka integroidaan osaksi yliopiston elektronista julkaisuportaalia.

HKKK:n kirjaston – Helecon-tietokeskuksen – ytimen muodostavat Kaupparkeakoulun tiedekirjaston kokoelmat ja verkkotietopalvelut. Maan johtava taloustieteellinen kirjasto on kokoelmiltaan ja palvelutarjonnaltaan taloustieteellisen tutkimuksen merkittävä kansallinen voimavara, kumulatiivinen tutkimuksen muisti ja uuden tutkimuksen kasvualusta.

TIETOHALLINTO



Yliopiston Tietohallinto kattaa sekä tietoresurssien kehittämisen ja hallinnan että Informaatioteknologian keskuksen, johon kuuluvat ATK-, AV-, Puhelin- ja Painopalvelut. Tietohallinto toimii tietohallintopalveluiden tilaajana ja hankkii käyttäjien tarvitsemia palveluita. Lisäksi ATK-neuvottelukunnalla on keskeinen rooli loppukäyttäjätarpeiden kartoituksessa.



UUSI TIETOHALLINTOSTRATEGIA VALMISTUI JA JÄRJESTELMIÄ KEHITETTIIN

Tietohallinnon vuosi 2003 oli varsin vilkas. Uusi tietohallintostrategia valmisteltiin ja se hyväksyttiin yliopiston hallituksessa marraskuussa. Siinä mm. määritetään suuntaviivat uusien opetus-tekniologioiden käyttöönotolle. Oman strategian lisäksi HKKK vastaa Suomen virtuaaliyliopiston ja kansainvälisten yhteistyöverkostojen asettamiin haasteisiin tuottamalla liiketoimintaosaamiseen liittyviä osioita yhteistyössä Svenska handelshögskolanin kanssa erityisesti Helsinki Business Campus -projektin muodossa.

HKKK:ssa kehitettiin edelleen opintotietojärjestelmä OODla. Tämän lisäksi Tietohallinto on ollut mukana kehittämässä hallinnon tietojärjestelmiä: laskujen sähköinen kierrätys (Rondo), sähköinen matkanhallintaohjelmisto, henkilöstöjärjestelmät Hevi ja Helmi, taloushallinnon tietovarasto ADEDW, toiminnanohjausjärjestelmä UNEL ja asiakkuuksienhallintaohjelmisto Vineyard. Vanhaan tapaan Tietohallinto on osallistunut muiden yliopistojen ja Tieteen tietotekniikan keskus CSC:n yhteisiin hankkeisiin. Tietohallintoa työllisti myös kansantaloustieteen aineen muutto sekä Mikkelin kampuksen liittäminen tiukemmin HKKK:n muun tietohallinnon yhteyteen.

ATK-PALVELUT YLLÄPITI LAITTEISTOJA, TIETOVERKKOJA JA OHJELMISTOJA

Haasteita aiheuttivat erityisesti tietoturvaan liittyvät asiat kuten roskapostit ja virukset sekä koko vuoden kestänyt henkilökunnan sähköpostipalveluiden vaihto. Kauppakorkeakoululle

asennettiin uusi Proxy-välityspalvelin edistämään yliopiston ulkopuolelta tapahtuvaa sähköistä asiointia. Tämä on helpottanut erityisesti etäkäyttäjien pääsyä kirjaston palveluihin. Alkuvuodesta otettiin käyttöön opiskelijoiden web-postipalvelimet. Lisäksi yliopistolle hankittiin uusi tiedostopalvelin (SAN-järjestelmä), jolla taataan käyttäjille tiedostojen varma säilytyspaikka. Sama palvelin tulee jatkossa toimimaan myös tietokantojen säilytyspaikkana.

TIETOTURVAAN KIINNITETTIIN ERITYISTÄ HUOMIOTA

ATK-palvelut päivitti tietoturvadokumentaatiota ja riskikartoituksia sekä otti käyttöön SUS-palvelimen, jolla jaetaan automatisoidusti Windows-tietoturvapäivitykset. Virustarkistusohjelmisto vaihdettiin ja sitä hallinnoidaan keskitetysti tarkoitukseen varatulta palvelimelta.

ATK-palveluiden edustaja oli jäsenenä valtiovarainministeriön työryhmässä, joka kehitti VAHTI-ohjeen loppukäyttäjien tietoturvasta. Lisäksi tietohallintojohtaja osallistui VAHTI-ohjeistuksen ja Rehtorien neuvostolle tehdyn tietoturvakatsauksen laadintaan pääkaupunkiseudun yliopistojen ja VM:n virkamiesten kanssa.

AV-PALVELUT, HESE PRINT JA PUHELINPALVELUT KEHITTIVÄT TOIMINTAANSA

AV-palveluiden erityisenä haasteena oli tekniikan nopea kehittyminen niin äänen kuin kuvan käsittelyssä. Yhteistyö tiivistyi ATK-palveluiden kanssa erityisesti videoneuvottelujärjestelmien ja videoeditointi- sekä videokuvaustekniologioiden kehityksestä johtuen.

HKKK:n digitaaliseen painatukseen suunniteltu HeSE print -pikapaino modernisoi tuotantojärjestelmänsä miltei täydellisesti. Puhelinpalveluiden tehtäviin kuuluivat puhelin-keskustoiminnot, sekä lanka- että matkapuhelinlaitteiden hankinta ja yhteydenpito puhelin-yhtiöön.

SIDOSRYHMÄSUHTEET



YRITYSPALVELU TUKEE MONIMUOTOISTA YRITYSYHTEISTYÖTÄ

HKKK:n ja yritysten välisellä yhteistyöllä pyritään lisäämään opetuksen, tutkimuksen ja talouselämän vuorovaikutusta ajankohtaisilla alueilla.

Partnership-toiminnan tavoitteena on kehittää yliopiston toimintaa tulevaisuuden odotuksia vastaavaksi sekä ylläpitää ja kehittää tiivistä vuorovaikutusta yritysmaailman kanssa. HKKK:lla oli vuoden 2003 päätyttyä 15 yrityspartneria. Yhteistyön alueita ovat mm. työnantajakuvan vahvistaminen opiskelijoiden keskuudessa ja rekrytointi, henkilöstön koulutus, tutkimus, tiedeyhteisön ja yritysmaailman kohtaaminen sekä uuden tiedon tuottaminen. Partneruudesta saatavat tuotot auttavat yliopistoa ylläpitämään korkeaa laatutasoa ja pysymään kehityksen kärjessä.

Partnership-toiminnan ja sponsoroinnin tuotto on viimeisen kolmen vuoden aikana ollut keskimäärin 350 000 euroa vuodessa, yhteensä yli miljoona euroa. Tästä noin 30 % on käytetty toiminnan operatiivisiin kuluihin ja asiakassuhteiden hoitoon. Varoilla on kehitetty opetusta ja tutkimusta HKKK:n strategisilla alueilla. Partnereille on toteutettu räätälöityjä toimenpiteitä, kansainvälinen What's New -tapahtuma ja muita konsemitason tapahtumia. Kaikissa yritysten ja HKKK:n asiantuntijoiden kanssa toteutetuissa tapahtumissa on ollut vuoden 2003 aikana yli 300 henkilöä.

Yritykset ovat mukana tutkimuksemme ja opetusme kehittämisesssä tukemalla myös luentosalien varustelua. Nimikkosaleista saatavat tuotot käytetään ATK- ja AV-välineiden sekä muun varustetason laadun ylläpitoon.

REKRYTOINTIPALVELUT TARJOSI OPISKELIJOILLE YLI 800 TYÖPAIKKAA

Rekrytointipalvelujen vuotta piristi kasvanut työpaikkatarjonta ja monipuolistunut koulutusohjelma. Rekrytointipalvelut tarjosi yhteyden yliopiston opiskelijoihin noin 600 yritykselle lähinnä työpaikkatarjousten, yritysesitysten ja ARENA-messujen muodossa. Noin 15 prosenttia vastavalmistuneista ilmoitti saaneensa työpaikan Rekrytointipalveluiden välityksellä. Työpaikkoja välitettiin 809 kappaletta. Yritysesityksiä erilaisille opiskelijaryhmille järjestettiin vuoden aikana 12. Näissä oli edellisvuosien tapaan mukana myös ulkomaisia yrityksiä, erityisesti investointipankkeja, jotka olivat kiinnostuneita kertomaan työmahdollisuuksistaan loppuvaiheen opiskelijoille.

ARENA-yritysmessut järjestettiin yhdessä Hankenin kanssa. Messuille osallistui lähes 3 000 opiskelijaa ja 35 yritystä. Messupäivän aikana yritykset pitivät 15 yritysesitystä ja -tapahtumaa, joissa vieraili yhteensä 493 opiskelijaa.

Työnhaun kursseille ja uraneuvontaan osallistui noin 800 opiskelijaa. Kluuvien työvoimatoimiston korkeakouluneuvojen kanssa järjestettiin uraneuvontapäivystystä. Yhteistyössä pääkaupunkiseudun yliopistojen HY:n, TTK:n, Hankenin ja TaiKin kanssa järjestettiin syksyllä jo viidennen kerran Working Abroad -luentosarja opiskelijoille, jotka haluavat ulkomaille töihin. Lisäksi Rekrytointipalvelut koulutti ulkomaalaisia opiskelijoita, jotka haluavat työskennellä Suomessa.

HKKK kehittää toimintojaan yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Yliopistolle on tärkeää jatkuva vuorovaikutus opiskelijoiden, yritysten, yhteiskunnallisten vaikuttajien ja alumnien kanssa.

PARTNERIT 31. JOULUKUUTA 2003

Accenture
Booz Allen Hamilton
Elcoteq
Ernst & Young
IBM
Kesko
KPMG
McKinsey & Company
Novo
Outokumpu
PricewaterhouseCoopers
Skanska
S-ryhmä
Stora Enso
TietoEnator

HKKK:n sidosryhmälehti Avista sai myönteistä palautetta vuonna 2003 tehdyssä lukijakyselyssä. Lehti ilmestyy kahdesti vuodessa.



● **Liiketoimintaosaamisen tulevaisuus**
FOORUMI 2003 -tapahtumassa keskusteltiin yritysten kokemusten ja tutkimustiedon valossa päivän polttavista kysymyksistä, mm. Miten T&K:n avulla ennakoidaan, opitaan ympäröivästä maailmasta ja vähennetään kansainvälisen liiketoiminnan riskejä? Miten siirrytään kehittämään yksittäisten tuotteiden sijasta globaaleja tuotelustoja? Mitä ovat asiakaslähtöisyys, verkostoituminen ja virtuaalitiimit globaalilla kypsällä toimialalla? Kuvissa tutkija Hanna Nordlund TKK:sta (vasen kuva), koordinaattori Virva Haltsonen IDBM-ohjelmasta ja Assistant Vice President Harri Hakala Koneelta.



INNOVAATIOPALVELUT JA VENTURE CUP

Helsingin kauppakorkeakoulu on mukana Suomen yliopistojen, Keksintösäätiön, Patenti- ja rekisterihallituksen ja alueellisten toimijoiden yhteistyönä luomassa innovaatioasiamiesten verkossa. Toiminta pyrkii tehostamaan yliopistoissa syntyvien innovaatioiden tunnistamista, suojaamista ja kaupallistamista.

Vuonna 2003 HKKK:n innovaatioasiamies neuvot ja avusti keksintö-, laki- ja sopimusasioissa, ohjasi rahoitettuja projekteja sekä arvioi keksintöehdotuksia ja liikeideoita perusopetuskurssien ja eri kilpailujen yhteydessä. Innovaatiotoimintaa tuki kertomusvuonna merkittävästi HKKK:n piirissä toista vuotta toiminut Tekes-rahoitteinen TULI-toiminta, joka edistää tutkimuslähtöisten uusien liiketoimintojen aloittamista. Tärkeän osan liikeideoiden arvioinnista muodostaa Venture Cup -liiketoimintakilpailu, jossa HKKK:n Innovaatiopalvelut toimi aktiivisesti.

Venture Cup -kilpailun osallistujamäärä nousi vuonna 2003. Kilpailu toteutetaan pienellä ja erittäin verkottuneella organisaatiolla. Koulutuslaisuudet lähetetään suorana webcastingin avulla koko maahan, näin myös vuonna 2003. Tuomari-, palaute- ja arviointiprosessi toteutetaan myös www-sivujen kautta. Vuonna 2003 selvitetiin Venture Cupin vaikuttavuutta ja mahdollisuutta laajentaa toimintaa Viroon.

ALUMNITOIMINTA LISÄÄ VUOROVAIKUTUSTA YHTEISKUNTAAN

HKKK:n Alumnitoiminnan vahvuutena on tiivis yhteistyö ja vuorovaikutus alumnien ja ympäröivän yhteiskunnan kanssa. Alumnikunta nähdään HKKK:n jatkuvan kehityksen kannalta merkittävänä tukija- ja kannustusjoukkona, jolle HKKK haluaa tarjota mahdollisuuden elinikäiseen oppimiseen ja yhteistyöhön.

Tällä hetkellä HKKK:n aktiiviseen alumnikuntaan kuuluu lähes 8 000 henkilöä. Alumnitiedotuksen kautta alumnit pysyvät ajan tasalla ja hyötyvät HKKK:n opetuksesta ja tutkimuksesta. Jatkuva vuorovaikutus auttaa myös Helsingin kauppakorkeakoulua kehittämään opetusta ja tutkimusta entistä enemmän yhteiskunnan tarpeita vastaavaksi.

Vuonna 2003 Alumnitoiminta järjesti toistakymmentä erilaista sidosryhmätapahtumaa ja organisoii eri tahojen kanssa yhteistyössä useita avoimia luentoja. Vuosikurssijuhlia pidettiin kertomusvuonna kymmenet. Suuri osa Alumnitoiminnan järjestämistä tapahtumista on avoimia jokaiselle taustasta ja tutkinosta riippumatta.

Alumnihallituksen kokoonpano pysyi samana koko kertomusvuoden. Se kokoontui vuoden aikana neljä kertaa ja kokousten lisäksi hallituksen jäsenet toimivat useissa eri työryhmissä.



ALUMNIHALLITUS VUONNA 2003

*johtaja, Telecommunications and Electronics,
Ismo Rautiainen, Perlos Corporation
(puheenjohtaja)*

johtaja Sirpa Alhava, Kynämies

johtaja Tomi Dahlberg, Radiolinja

*Director, Commercial Partnerships,
Mikko Komi, Finnair (MBA-edustaja)*

*toimitusjohtaja Timo Löyttyniemi,
Valtion eläkerahasto*

*liikkeenjohdon konsultti Risto Penttinen,
McKinsey & Company*

*Vice President Pekka Rantala, Nokia Mobile
Phones*

*kehitysjohtaja Tuija Sjöblom-Martas
JOKO Executive Education (EMBA-edustaja)*

*varatoimitusjohtaja Pauli Torkko,
Orion-yhtymä*

*KHT Juha Tuomala,
PricewaterhouseCoopers*

hallintojohtaja Esa Ahonen, HKKK

rehtori Eero O. Kasanen, HKKK

*markkinointi- ja viestintäpäällikkö
Eeva Lehtinen, HKKK*

vararehtori Jyrki Wallenius, HKKK

*alumnikoordinaattori Terttu Forsström,
HKKK (sihteeri)*

TUKISÄÄTIÖ

HKKK:N TUKISÄÄTIÖ 2003

Tukisäätiön valtuuskunnan puheenjohtaja
kauppaneuvos, KTM Heikki Timonen

varapuheenjohtaja
kauppaneuvos, KTM Mauri Matikainen

Tukisäätiön hallituksen puheenjohtaja
vuorineuvos, KTT h.c. Pentti Herkama

varapuheenjohtaja
toimitusjohtaja, KTT Matti Lehti

Hallituksen jäsenet
KTT h.c. Ahti Hirvonen
KTT Veikko Jääskeläinen
rehtori, KTT Eero O. Kasanen
kansleri, KTT Aatto Prihti
hallituksen puheenjohtaja,
varatuomari Matti Vuoria

Tukisäätiön toimitusjohtaja
KTM Arto Mäenmaa



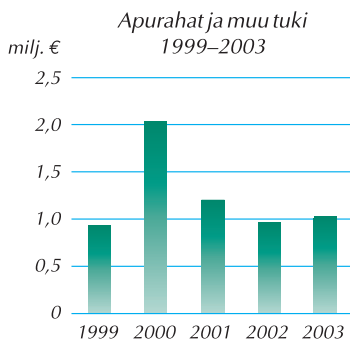
Toimintavuosi 2003 oli Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiön kahdeskymmenesyhdeksäs. Tukisäätiö myönsi Helsingin kauppakorkeakoululle ja sen piirissä toimiville apuraha- ja muuta tukea tutkimus- ja opetustoiminnan sekä opintojen edistämiseen yhteensä 1 024 000 euroa. Tärkeimpiä tukimuotoja olivat tieteellinen tutkimustyö, opinnäytteet, matka-apurahat, kansainvälinen opiskelijavaihto, opetuksen kehittämishankkeet ja sapattivapaaajärjestelmän jatkaminen.

Vuoden tutkijan tunnustuspalkinto myönnettiin professori *Antti Kannolle* merkittävästä tieteellisestä tuotannosta ja osallistumisesta menetelmäasiantuntijana useisiin tutkimusprojekteihin. Tunnustuspalkinto myönnettiin lisäksi professori *Juuso Välimäelle* korkeatasoisista julkaisuista arvostetuissa kansainvälisissä aikakauskirjoissa.

Vuoden ohjaajapalkinto myönnettiin professori *Matti Keloharjulle* merkittävästä panoksesta jatko-opiskelijoiden laadukkaaseen ja tehokkaaseen ohjaukseen ja vuoden väitöskirjapalkinto KTT *Veli-Pekka Heikkiselle* väitöskirjasta *Modelling Timber Harvesting Decisions as a Part of the Management of a Mixed Asset Portfolio*.

Vuoden opettajan tunnustuspalkinto myönnettiin professori *Niilo Homeelle* ja vuoden hallintoehkän tunnustuspalkinto suunnittelija *Helvi Tiitalle*.

Tukisäätiön toiminnan perustana ovat omaisuustuotot ja lahjoitusvarat. Vuonna 2003 säätiö sai erilaisia opinnäyte- ja toimintalahjoituksia lukuisilta yrityksiltä ja yhteisöiltä yhteensä 300 000 euroa. PricewaterhouseCoopers Oy:n erikoisrahaston pääoma kasvoi 25 000 eurolla yhtiön tehtyä lisälahjoituksen.



TALOUS

TALOUSARVIORAHOITUS

Valtion vuoden 2003 talousarviossa yliopisto sai toimintamenoihin yhteensä 23,2 miljoonaa euroa. Lisäksi opetusministeriön yliopistolle myöntämää muuta rahoitusta käytettiin yhteensä noin 0,1 miljoonaa euroa erilaisiin tutkimus- ja kehittämistoimintoihin.

Toimintamomentin nettomenot ml. siirtomäärärahojen käyttö olivat 22,8 miljoonaa euroa, kun vastaava luku vuonna 2002 oli 22,0 miljoonaa euroa. Palkkausmenojen osuus menoista oli 64 % (vuonna 2002: 62 %). Toiminnan laajuus henkilöstön määrällä mitattuna oli 429 henkilötyövuotta (vuonna 2002: 428), josta 286 henkilötyövuotta rahoitettiin toimintamomentilta. Käyttöomaisuushankinnat ovat vakiintuneet yliopiston toimitilojen peruskorjausten valmistuttua (vuonna 2003: 0,5 milj. euroa, vuonna 2002: 0,6 milj. euroa).

Kokonaisrahoitustilanne säilyi edelleen hyvänä edelliseltä vuodelta siirtyneiden määrärahojen ja ulkopuolisen rahoituksen ansiosta. Toimintamomentilta maksetut kokonaismenot kasvoivat edellisvuodesta noin 3,4 % ja käytetty määräraha oli lähes vuosibudjetin suuruinen. Yliopiston perustoimintoihin osoitettu rahoitus on pienentynyt viime vuosina tutkintomääriin pohjautuvan rahoitusjärjestelmän johdosta.

ULKOPUOLINEN RAHOITUS

Yliopiston kokonaismenot olivat vuonna 2003 yhteensä 34,8 miljoonaa euroa, missä on vähennystä 0,3 miljoonaa euroa edellisvuoteen verrattuna. Ulkopuolisella rahoituksella katettujen menojen osuus oli vuonna 2003 noin 34 % (11,9 milj. euroa). Yliopiston eri toimintojen osuudessa kokonaismenoista ei juuri tapahtunut muutoksia.

Ulkopuolisia toiminnan rahoittajia olivat mm. eri säätiöt ja rahastot, ministeriöt, yritykset, Teknologian kehittämiskeskus, Suomen Akatemia ja EU. Pienyrityskeskus sai yliopiston yksiköistä eniten ulkopuolista rahoitusta kuten edellisnäkin vuonna (vuonna 2003: 4,1 milj. euroa, vuonna 2002: 3,9 milj. euroa).

Rahoituksesta liiketaloudellisen maksullisen toiminnan tulokertymä oli 5,9 miljoonaa euroa.

Vastaavat tulot vuonna 2002 olivat 6,7 miljoonaa euroa. Pienyrityskeskus keräsi tuloja 1,9 miljoonaa euroa, mikä oli kolmannes yliopiston tulokertymästä. Opetuksen ja tutkimuksen laitoksista eniten tuloja sai Markkinoinnin laitos. Muita merkittäviä tulolähteitä olivat kansainväliset koulutusohjelmat, Helecon-tietokeskuksen ja HeSE printin palvelut sekä Rekrytointipalvelut, Partnership-toiminta ja erilaiset yritysprojektit.

HKKK:N TILAT

Vuoden 2003 aikana kansantaloustieteen aine muutti yhteisiin tiloihin Hankenin kansantaloustieteen aineen ja Helsingin yliopiston Kansantaloustieteen laitoksen sekä Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen kanssa Economicum-rakennukseen Helsinki Business Campuksella.

Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan kanssa on tehty aiesopimus koulutus- ja toimitilojen suunnittelusta HELECON-tietokeskuksen viereiselle tontille. Vapautumassa olevan Tavallahden kasarmialueen käyttöä HKKK:n toiminnoille suunniteltiin vuoden 2003 aikana ja tutkittiin erilaisia vaihtoehtoja HKKK:n yhteiskunnallisten palvelutoimintojen sijoittumisesta alueelle.

Vuoden 2003 lopussa tilojen kokonaismäärä oli 30 200 m², josta Mikkelin osuus on noin 2 400 m². HKKK:n tiloja on Helsingissä kaikkiaan yhdeksässä eri toimipisteessä.

HKKK:N YRITYKSET

HKKK Holding Oy hallinnoi ja kehittää HKKK:n yritystoimintaa. Yhtiö omistaa täydennyskoulustoimintaa harjoittavan JOKO Executive Education Oy:n sekä soveltavaa tutkimusta tekevä LTT-Tutkimus Oy:n. Lisäksi HKKK Holding Oy on vähemmistöosakkaana Helsinki Consulting Group Ltd:ssä. Konsernin liikevaihto oli vuonna 2003 9,3 miljoonaa euroa.

HKKK HOLDING OY:N HALLITUS

puheenjohtaja
rehtori Eero O. Kasanen
jäsenet
hallintojohtaja Esa Ahonen
KTT Sirkka Hämäläinen
professori Jarmo Leppiniemi
professori Heikki Niskakangas
professori Vesa Puttonen
professori Kalervo Virtanen,
joka toimi myös hallituksen
varapuheenjohtajana
toimistopäällikkö Ulla Saarelainen,
joka toimi yhtiön toimitusjohtajana

HENKILÖSTÖ

Yliopisto-opettajat

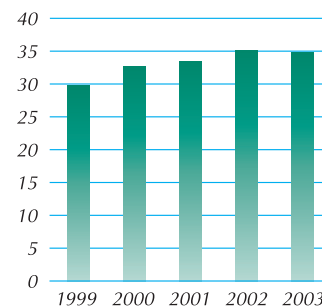
| | |
|----------------------------|------------|
| Professorit | 49 |
| Lehtorit | 40 |
| Yliassistentit | 17 |
| Assistentit | 30 |
| Päätoimiset tuntiopettajat | 1 |
| Yhteensä | 137 |

Muu henkilökunta

| | |
|---|------------|
| Tutkimushenkilöstö | 81 |
| Opetuksen ja tutkimuksen apuhenkilöstö | 8 |
| Kirjastohenkilöstö | 23 |
| Atk-henkilöstö | 26 |
| Hallinto- ja toimistohenkilöstö | 70 |
| Täydennyskoulutus ja sidosryhmäsuhteet | 72 |
| Huoltohenkilöstö | 12 |
| Yhteensä | 292 |

Henkilöstö yhteensä 429

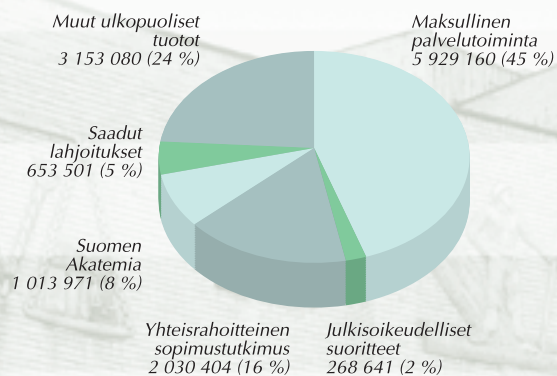
milj.€ Kokonaismenot 1999–2003



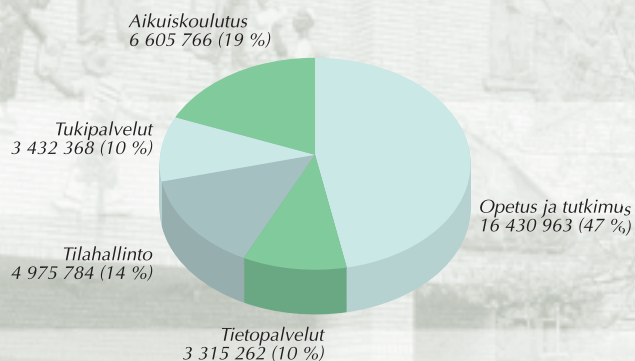
TUOTTO- JA KULULASKELMA

| | 1.1.2003–31.12.2003 | | 1.1.2002–31.12.2002 | |
|---|---------------------|-----------------------|---------------------|-----------------------|
| Toiminnan tuotot | | | | |
| Maksullisen toiminnan tuotot | 6 010 182,25 | | 6 682 930,57 | |
| Vuokrat ja käyttökorvaukset | 194 873,58 | | 285 320,61 | |
| Muut toiminnan tuotot | 5 879 615,81 | 12 084 671,64 | 6 313 308,35 | 13 281 559,53 |
| Toiminnan kulut | | | | |
| Aineet, tarvikkeet ja tavarat: | | | | |
| Ostot tilikauden aikana | -1 164 641,89 | | -1 201 449,61 | |
| Henkilöstökulut | -21 897 624,96 | | -21 155 078,67 | |
| Vuokrat | -4 656 729,60 | | -4 776 526,81 | |
| Palvelujen ostot | -3 982 667,67 | | -4 209 097,07 | |
| Muut kulut | -1 498 040,56 | | -1 520 390,16 | |
| Poistot | -1 264 809,72 | | -1 572 963,46 | |
| Sisäiset kulut | -1 280 681,32 | -35 745 195,72 | -1 383 118,78 | -35 818 624,56 |
| Jäämä I | | -23 660 524,08 | | -22 537 065,03 |
| Rahoitustuotot ja -kulut | | | | |
| Rahoitustuotot | 4 464,61 | | 26,06 | |
| Rahoituskulut | -971,40 | 3 493,21 | -178,54 | -152,48 |
| Satunnaiset tuotot ja kulut | | | | |
| Satunnaiset tuotot | 0,00 | | 0,00 | |
| Satunnaiset kulut | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 |
| Jäämä II | | -23 657 030,87 | | -22 537 217,51 |
| Siirtotalouden tuotot ja kulut | | | | |
| Kulut: | | | | |
| Yhteisöille | | | | |
| Kotitalouksille | -158 153,05 | | -138 288,55 | |
| Euroopan unionille | 0,00 | | 0,00 | |
| Kulujen palautukset | -3 531,57 | -161 684,62 | 0,00 | -138 288,55 |
| Jäämä III | | -23 818 715,49 | | -22 675 506,06 |
| Tuotot ja kulut veroista ja pakollisista maksuista | | | | |
| Perityt arvonlisäverot | 383 978,56 | | 520 182,70 | |
| Suoritettavat arvonlisäverot | -1 953 454,78 | -1 569 476,22 | -2 000 818,40 | -1 480 635,70 |
| Tilikauden tuotto / kulu jäämä | | -25 388 191,71 | | -24 156 141,76 |

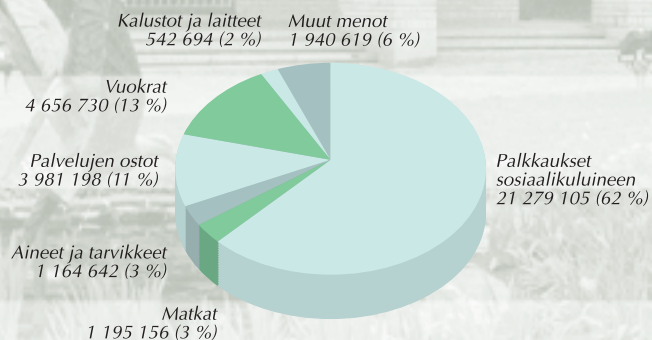
Tulot rahoituslähteittäin



Menot toimintoittain



Menot menolajeittain



TASE

| | Tase 31.12.2003 | | Tase 31.12.2002 | |
|--|-----------------|----------------------|-----------------|----------------------|
| VASTAAVAA | | | | |
| KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET | | | | |
| Aineettomat hyödykkeet | | | | |
| Aineettomat oikeudet | 89 579,64 | 89 579,64 | 102 114,87 | 102 114,87 |
| Aineelliset hyödykkeet | | | | |
| Koneet ja laitteet | 1 246 501,72 | | 1 598 233,16 | |
| Kalusteet | 543 210,45 | | 901 440,72 | |
| Muut aineelliset hyödykkeet | 11 655,42 | 1 801 367,59 | 11 655,42 | 2 511 329,30 |
| Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset | | | | |
| Käyttöomaisuusarvopaperit | 8 863,50 | 8 863,50 | 1 899 810,73 | 8 863,50 |
| | | | | 8 863,50 |
| | | | | 2 622 307,67 |
| VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISSUUS | | | | |
| Lyhytaikaiset saamiset | | | | |
| Myyntisaamiset | 1 625 094,89 | | 2 165 825,54 | |
| Siirtosaamiset | 271 852,64 | | 45 563,75 | |
| Muut lyhytaikaiset saamiset | 1 768 537,18 | | 1 186 985,23 | |
| Ennakkomaksut | 69 814,78 | 3 735 299,49 | 57 977,33 | 3 456 351,85 |
| Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat | | | | |
| Kassatilit | 3 116,70 | | 2 642,05 | |
| Muut rahat ja pankkisaamiset | 8 097 234,50 | 8 100 351,20 | 11 835 650,69 | 7 845 359,16 |
| | | | | 7 848 001,21 |
| | | | | 11 304 353,06 |
| VASTAAVAA YHTEENSÄ | | 13 735 461,42 | | 13 926 660,73 |
| | | | | |
| VASTATTAVAA | | | | |
| OMA PÄÄOMA | | | | |
| Valtion pääoma | | | | |
| Valtion pääoma 1.1.1998 | 120 418,97 | | 120 418,97 | |
| Ed.tilikausien pääoman muutos | -609 777,11 | | 793 857,73 | |
| Pääoman siirrot | 24 459 923,91 | | 22 752 506,92 | |
| Tilikauden tuotto- /kulujaämä | -25 388 191,71 | -1 417 625,94 | -24 156 141,76 | -489 358,14 |
| Rahastojen pääomat | | | | |
| Muut valtion rahastot ja lahjoitetut varat | 8 097 234,50 | 8 097 234,50 | 6 679 608,56 | 7 845 359,16 |
| | | | | 7 845 359,16 |
| | | | | 7 356 001,02 |
| VIERAS PÄÄOMA | | | | |
| Lyhytaikainen | | | | |
| Saadut ennakot | 794 662,51 | | 530 098,79 | |
| Ostovelat | 1 370 352,67 | | 1 265 279,10 | |
| Tilivirastojen väliset tilitykset | 525 871,71 | | 500 053,51 | |
| Edelleen tilitettävät erät | 426 376,29 | | 399 470,41 | |
| Siirtovelat | 2 783 136,12 | | 2 246 545,32 | |
| Muut lyhytaikaiset velat | 1 155 453,56 | 7 055 852,86 | 7 055 852,86 | 1 629 212,58 |
| | | | | 6 570 659,71 |
| | | | | 6 570 659,71 |
| VASTATTAVAA YHTEENSÄ | | 13 735 461,42 | | 13 926 660,73 |

HALLINTOELIMET

kansleri

KTT, yliasiamies Aatto Prihti

rehtori

professori Eero O. Kasanen

vararehtorit

professori Olli Ahtola

professori Jyrki Wallenius

hallintojohtaja

Esa Ahonen

HALLITUS

Puheenjohtaja

rehtori, professori Eero O. Kasanen

vararehtori, professori

Olli Ahtola

vararehtori, professori

Jyrki Wallenius

Jäsenet

Johtamisen laitoksen johtaja,
professori Timo Saarinen
Laskentatoimen laitoksen johtaja,
professori Kalervo Virtanen
Kansantaloustieteen laitoksen johtaja,
professori Matti Pohjola
Markkinoinnin laitoksen johtaja,
professori Kristian Möller
Kielten ja viestinnän laitoksen johtaja,
Tuija Nikko
lehtori Sirkka-Liisa Lainio
johtaja Pentti Mustalampi
palkkasihteeri Petri Peltonen
kyo Saara Hannus
kyo Henri Heikura
kyo Elina Seppä
kyo Sandy Tscherep

Helsingin kauppakorkeakoulun hallinto perustuu ns. kolmikanta-periaatteeseen, jossa yliopiston tärkeimmässä päättävissä elimissä on professoreista, muusta henkilökunnasta ja opiskelijoista kustakin kolmasosan edustus.

OPETUS- JA TUTKIMUSNEUVOSTO

Puheenjohtaja

rehtori, professori

Eero O. Kasanen

vararehtori, professori

Olli Ahtola

vararehtori, professori

Jyrki Wallenius¹⁾

Johtamisen laitoksen varajohtaja,
professori Keijo Räsänen
Laskentatoimen laitoksen johtaja,
professori Kalervo Virtanen
Kansantaloustieteen laitoksen varajohtaja,
professori Pekka Korhonen²⁾
Markkinoinnin laitoksen johtaja,
professori Kristian Möller
Kielten ja viestinnän laitoksen johtaja
Tuija Nikko
Kansainvälisen koulutuskeskuksen johtaja,
professori Jyrki Wallenius
professori Pekka Korhonen³⁾
professori Risto Tainio
lehtori Marja-Liisa Kuronen⁴⁾
professori Hannu Seristö
kyo Jussi Luhtasela
kyo Taru Tuominen

¹⁾ Jyrki Wallenius on osallistunut kokouksiin vararehtorin ominaisuudessa.

²⁾ Pekka Korhonen on osallistunut kokouksiin laitoksen varajohtajan ominaisuudessa.

³⁾ Juha Kinnunen on osallistunut kokouksiin Pekka Korhosen varajäsenenä professori-kiintiön edustajana.

⁴⁾ Juhani Vaivio on osallistunut kokouksiin Marja-Liisa Kurosen virkavapauden ajan.

HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULUN PROFESSORIT 31.12.2003

Ahtola Olli
Al-Obaidi Zuhair (ma.)
Anttila Mai
Charles Mirjaliisa
Dahlberg Tomi (ma.)
Eriksson Päivi (ma.)
Eronen Jarmo
Gabrielsson Mika (ma.)
Haaparanta Pertti
Halme Merja (ma.)
Home Niilo (ma.)
Ikäheimo Seppo (ma.)
Ilmakunnas Pekka
Inkiläinen Aimo (ma.)
Kallio Markku
Kangasharju Helena
Kanto Antti
Kasanen Eero O.
Keloharju Matti
Kinnunen Juha
Kivijärvi Hannu
Korhonen Pekka
Kyläkoski Kalevi
Käppi Jari (ma.)
Lahti Arto
Leppiniemi Jarmo
Lilja Kari
Lovio Raimo
Marttiin Pentti (ma.)
Malmi Teemu
Miettinen Kaisa
Mustonen Mikko (ma.)
Möller Kristian
Niskakangas Heikki
Perälä Maija (ma.)
Pohjola Matti
Puttonen Vesa
Rossi Matti (ma.)
Rudanko Matti
Räsänen Keijo
Saarinen Timo
Seristö Hannu
Suominen Matti
Sääksjärvi Markku
Tainio Risto
Talvinen Jari (ma.)
Toivanen Otto
Torstila Sami (ma.)
Troberg Pontus
Tuominen Matti (ma.)
Tuunainen Virpi (ma.)
Uusitalo Liisa
Vaivio Juhani (ma.)
Wallenius Jyrki
Vanhala Sinikka (ma.)
Vepsäläinen Ari P. J.
Virtanen Kalervo
Välimäki Juuso

Markkinointi
Kansainvälinen liiketoiminta
Markkinointi
Soveltava kielitiede
Tietojärjestelmätiede
Organisaatiot ja johtaminen
Talousmaantiede
Kansainvälinen liiketoiminta
Kansantaloustiede
Liikkeenjohdon systeemit
Kauppa
Laskentatoimi
Kansantaloustiede
Logistiikka
Liikkeenjohdon systeemit
Suomen kieli
Taloustieteiden kvantitatiiviset menetelmät
Rahoitus
Rahoitus
Laskentatoimi
Tietojärjestelmätiede
Taloustieteiden kvantitatiiviset menetelmät
Laskentatoimi
Rahoitus
Yrittäjyys ja pienyritysten johtaminen
Laskentatoimi
Organisaatiot ja johtaminen
Organisaatiot ja johtaminen
Tietojärjestelmätiede
Laskentatoimi
Taloustieteiden kvantitatiiviset menetelmät
Teknologijaohdaminen
Markkinointi
Yritysjuridiikka
Kansantaloustiede
Kansantaloustiede
Rahoitus
Tietojärjestelmätiede
Yritysjuridiikka
Organisaatiot ja johtaminen
Tietojärjestelmätiede
Kansainvälinen liiketoiminta
Rahoitus
Tietojärjestelmätiede
Organisaatiot ja johtaminen
Tietojärjestelmätiede
Teknologijaohdaminen
Rahoitus
Laskentatoimi
Markkinointi
Tietojärjestelmätiede
Markkinointi
Laskentatoimi
Liikkeenjohdon systeemit
Organisaatiot ja johtaminen
Logistiikka
Laskentatoimi
Kansantaloustiede

YHTEISTYÖYLIOPISTOT

ALANKOMAAT

Erasmus Universiteit Rotterdam
Katholieke Universiteit
Brabant, Tilburg

ARGENTIINA

Universidad Argentina de la Empresa

AUSTRALIA

University of New South Wales

BELGIA

Université Catholique de Louvain
FUCAM, Facultes Universitaires
Catholiques de Mons

BRASILIA

Escola de Administração de Empresas
de São Paulo Fundação Getúlio
Vargas

CHILE

Pontificia Universidad Católica de
Chile
Universidad Adolfo Ibáñez

ESPANJA

ESADE
FUNDASEM
Instituto de Empresa
Universidad de Granada

ETELÄ-KOREA

Seoul National University
Yonsei University

INTIA

Indian Institute of Management
Ahmedabad
Indian Institute of Management
Bangalore

IRLANTI

University College Dublin

ISLANTI

University of Iceland

ISO-BRITANNIA

London School of Economics and
Political Science
Manchester Business School
University of Manchester Institute of
Science and Technology

ITALIA

Università Commerciale Luigi
Bocconi
Università degli studi di Siena

ITÄVALTA

Leopold-Franzens-Universität
Innsbruck
Johannes-Kepler-Universität Linz

Wirtschaftsuniversität Wien

JAPANI

International University of Japan
Sophia University

KANADA

HEC Montréal
Queen's University
University of Calgary
University of Prince Edward
Island
University of Western Ontario

KIINA

Hong Kong University of Science
and Technology
National Chengchi
University, Taiwan
University of Macau

MEKSIKO

Instituto Tecnológico Autónomo
de México
Instituto Tecnológico y de
Estudios
Superiores de Monterrey
Universidad del Noroeste

NORJA

Norges Handelshøyskole, Bergen
Handelshøyskolen BI

PUOLA

Leon Kozminski Academy of
Entrepreneurship and
Management
University of Economics, Katowice
Warsaw School of Economics

RANSKA

ESC Brest
ESC Bordeaux
ESC Dijon
ESC Grenoble
ESC Lille
ESC Nantes
ESC Poitiers
ESC Reims
ESC Rennes
ESC Rouen
ESC Toulouse
ESC Troyes
ESCP-EAP Paris
ESSEC Paris
Groupe HEC Paris
IECS Strasbourg

RUOTSI

Handelshögskolan i Stockholm
Handelshögskolan vid Göteborgs
universitet
Handelshögskolan vid Umeå
universitet

Internationella Handelshögskolan,
Jönköping
Linköpings universitet
Stockholms universitet
Uppsala universitet
Växjö universitet

SAKSA

Christian-Albrechts-Universität zu
Kiel
Friedrich-Wilhelms Universität
Bonn
Gerhard Mercator Universität
Duisburg
Handelshochschule Leipzig
Humboldt-Universität zu Berlin
Ruhr-Universität Bochum
Universität Bayreuth
Universität Hamburg
Universität zu Köln
Universität Osnabrück
Universität Passau
Universität Regensburg
Universität des Saarlandes
Universität Trier
WHU Koblenz-Otto Beisheim
Graduate School of Management

SINGAPORE

National University of Singapore
Singapore Management University

SVEITSI

Universität Bern
Universität St.Gallen

TANSKA

Handelshøjskolen i København
Handelshøjskolen i Århus
Syddansk Universitet, Odense

THAIMAA

Asian Institute of Technology

TSEKKI

University of Economics, Prague

UNKARI

Budapest University of Economic
Sciences and Public
Administration

USA

DePaul University
Emporia State University
Fitchburg State College
Florida Atlantic University
Indiana University
Michigan State University
Northern Illinois University
Ohio Northern University
Pittsburg State University
Texas Tech University
University of Florida

University of Nebraska at Omaha
University of North Carolina at
Chapel Hill
University of Texas at Austin
University Texas at El Paso
University of Dayton
Western Washington University

UUSI-SEELANTI

University of Otago

VENÄJÄ

St. Petersburg State University

VIRO

Estonian Business School

MBA:N YHTEISTYÖYLIOPISTOT

AUSTRALIA JA AASIA

International University of Japan
The National University of Singapore
University of Adelaide

EUROOPPA

ESADE
Instituto de Empresa
Manchester Business School and
University of Durham
Universität St. Gallen
Wirtschaftsuniversität Wien

POHJOIS-AMERIKKA

Emory University
Ivey School of Business
Thunderbird – The American
Graduate School of Management
University of California
University of Calgary
University of Florida
University of Rochester
University of South Carolina University
of Texas
University of Washington

EMBA:N YHTEISTYÖYLIOPISTOT

AASIA

Institute of Industrial Policy Studies, Korea
National University of Singapore

EUROOPPA

Poznan School of Banking
Rotterdam School of Management

USA

Georgetown University
Washington DC

YHTEISTYÖKUMPPANIT

HKKK-PARTNERIT

ACCENTURE
BOOZ ALLEN HAMILTON
ELCOTEQ
ERNST & YOUNG
IBM
KESKO
KMPG
MCKINSEY & COMPANY
NOVO
OUTOKUMPU
PRICEWATERHOUSECOOPERS
SKANSKA
S-RYHMÄ
STORA ENSO
TIETOENATOR

CEMS-PARTNERIT

KONE
NOKIA
STORA ENSO

HKKK:N OPETUSTILOJEN VARUSTAMISTA OVAT TUKENEET

ALFRED BERG
ELISA
ERNST & YOUNG
FORTUM
HARTWALL
JAAKKO PÖYRY CONSULTING
JENNY JA ANTTI WIHURIN RAHASTO
KEMIRA
KESKO
KONE
KPMG
MAANMITTAUSLAITOS

METSO
NOKIA
NORDEA
NOVO

OSUUSPANKKIEN KESKUSPANKKI
PRICEWATERHOUSECOOPERS
SAASTAMOISEN SÄÄTIÖ
SAP FINLAND
SKANSKA
STORA ENSO
SUOMEN MESSUT FINNEXPO
TALOUSSANOMAT
TAPIOLA-YHTIÖT
TIETOENATOR
XEROX
YIT-YHTYMÄ
YRJÖ JAHNSSONIN SÄÄTIÖ

SUORAMARKKINOINNIN OPETUSTA JA TUTKIMUSTA OVAT TUKENEET

A-LEHDET
ATKOS
EDITA
FINNAIR (FINNAIR PLUS)
FINNMAIL
HEDI
HERBALIFE INTERNATIONAL FINLAND
HOBBY HALL
HOMCARE JEUNIQUE FINLAND
IFI
OY LITTOSET
NOVO
ORIFLAME
PRENDIMI MARKKINOINTI
SALOMAA YHTIÖT
SAMPO
SANOMA MAGAZINES FINLAND
SISÄSUOMI
TELIASONERA
SUOMEN MARKKINOINTILIITTO R.Y. DM-JAOSTO
SUOMEN OSUUSKAUPPOJEN KESKUSKUNTA
SUOMEN POSTI
SUORAYHTIÖT
SUURI SUOMALAINEN KIRJAKERHO
TIETOENATOR SUORAMARKKINOINTIPALVELUT
J. WALTER THOMPSON FINLAND
VAKUUTUSYHTIÖIDEN MARKKINOINTIJOHDON YHDISTYS

ELEKTRONISEN KAUPAN PROFESSUURIA OVAT TUKENEET

ACCENTURE
CAP GEMINI
KESKO
SATAMA INTERACTIVE
TELIASONERA
SUOMEN OSUUSKAUPPOJEN KESKUSKUNTA

KAUPAN OPETUSTA JA TUTKIMUSTA OVAT TUKENEET

KESKO
KETJUETU
SUOMEN OSUUSKAUPPOJEN KESKUSKUNTA
SUOMEN SPAR

ITP-YHTEISTYÖRYITYKSET

ELISA
METSO
NOKIA
TELIASONERA

CENTER FOR KNOWLEDGE AND INNOVATION RESEARCH -TUTKIMUSKESKUKSEN YHTEISTYÖRYITYKSET

ALMA MEDIA
CULMINATUM
KONE
NOKIA
TELIASONERA



HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULU

PL 1210, 00101 HELSINKI
PUH (09) 431 31
FAKSI (09) 4313 8707
www.hkkk.fi

ISSN 1237-8410